

Gränsland mellan Medicinsk Teknik och IT

MIDS
Medicintekniska
Informationsdatasystem

Rekommendationer för praktisk tillämpning av regelverk inom område medicintekniska produkter och anslutna informationssystem samt samarbete mellan Medicinsk Teknik och IT för ökad patientsäkerhet

2011-03-15

Salvatore Capizzello

Norrbottnens läns landsting

Länsteknik

Nel mezzo del cammin di nostra vita
mi ritrovai in una selva oscura
ché la dritta via era smarrita.

Dante Alighieri (1265 -1321)

Jag stod i mitten av min levnads bana
då i en nermörk skog jag mig befann,
där ej mer väg och stig jag kunde ana.

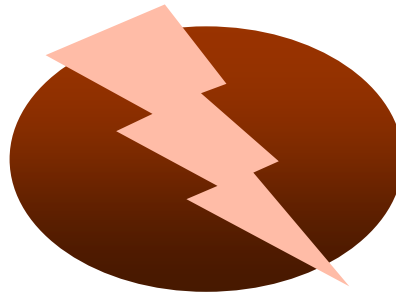
Halvveis gjennom livets reise vår fant jeg
meg selv i en skog mørke, for den rette
veien var tapt.

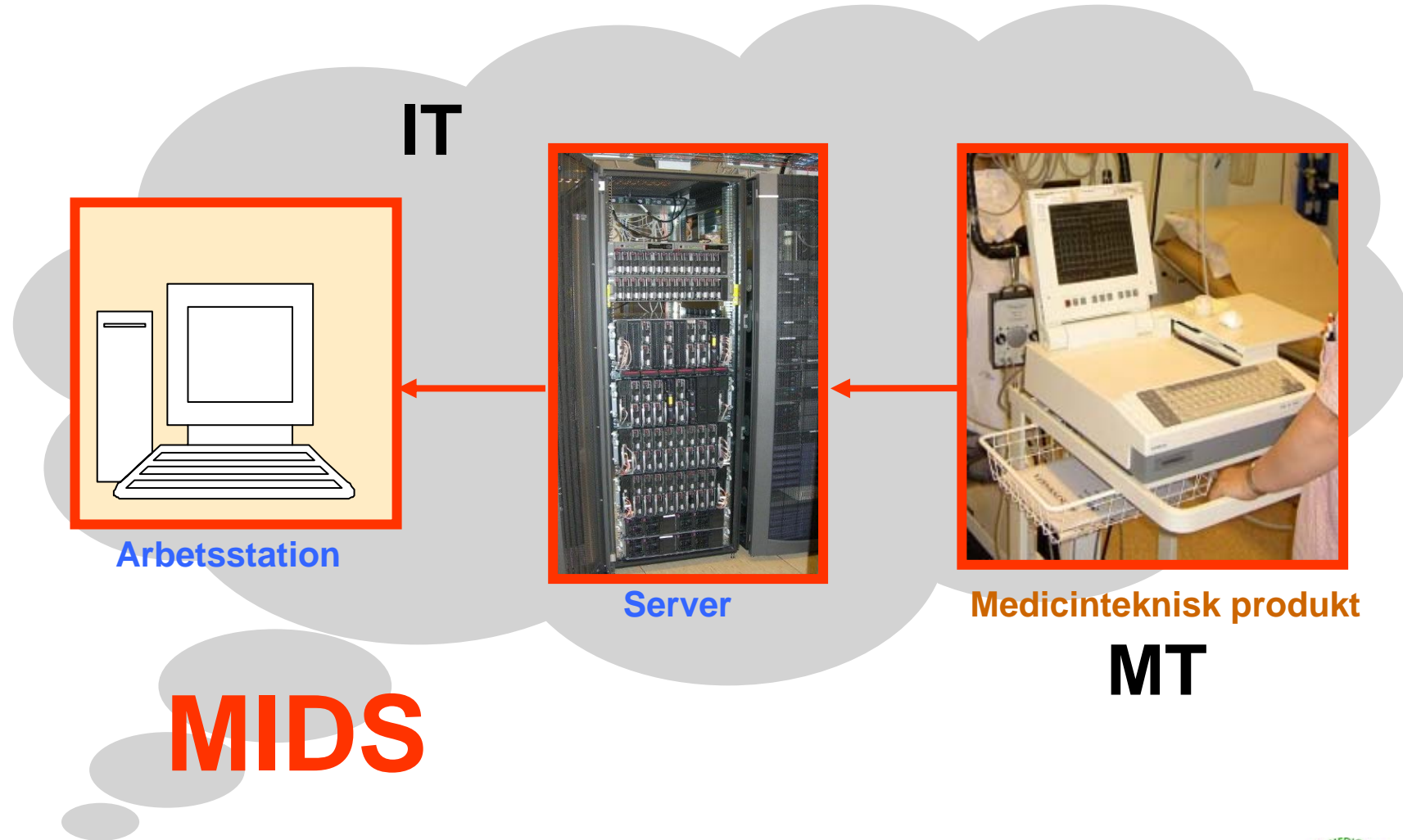
Dante Alighieri (1265 -1321)

Negativa händelser / tillbud

- ✓ Ögonbottenkameran förlorade bilder vid avbrott i nätverket
- ✓ Raderade bilder ur Ultraljud/PACS
- ✓ E-virusangrepp på Universitetssjukhuset
- ✓ Datavirus slog ut sjukhusröntgen
- ✓ Nätverksåtgärd gav funktionsstörning i röntgensystem

Medicinsk Teknik och IT

MTF seminarium

10 maj 2005

MIDS- En ny syn på Medicinsk Teknik och IT

- ✓ Sårbarhet av IT-system (virus)
- ✓ Kräver högre nivå på säkerhetsbedömning och riskanalys än administrativa IT-system
- ✓ Brist på samarbete mellan MT och IT avd
- ✓ Startpunkt för bildandet av ett nationellt nätverk medicinsk teknik/IT/MIDS

Ideell förening

MTF - Mål

- ✓ Erfarenhetsutbyte och samarbete mellan medlemmarna
- ✓ Uppmärksamma frågor om kompetens och utbildning
- ✓ Certifiering av medicinska ingenjörer och civilingenjörer
- ✓ Främja den vetenskapliga utvecklingen

Önskemål från medlemmar att driva frågor i gränslandet MT – IT

➡ **Projekt Riktlinjer för MIDS - MIDS Steg 2**

Projekt

Riktlinjer för MIDS

Syfte

Förbättra patientsäkerhet

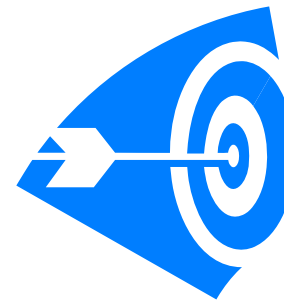
klargöra ansvarsområden för MT- och IT-
verksamhet

Mål

Riktlinjer för MIDS

Förslag till åtgärder för samarbete mellan Medicinsk Teknik
och IT för ökad patientsäkerhet

- ✓ Tydliggörande av yrkesroller och ansvar
- ✓ Förbättrad och effektiviserad användning och hantering av MIDS produkter
- ✓ Vägledning för att uppfylla gällande krav

Projektorganisation

Uppdragsgivare	MTF: Svensk Förening för Medicinsk Teknik och Fysik
Styrgrupp	MTF styrelse
Projektledare	Salvatore Capizzello MT Norrbottens läns landsting, Luleå
Projektdeltagare	Per Aceberg MTF, Stockholm Mats Almgren MTA Södersjukhuset AB, Stockholm Git Eliasson MTA Danderyds Sjukhus AB, Stockholm Ola Gran IT Karolinska, Nätverk/ IT-stöd inom Carelink, Stock Carl Gunnar Höglund MTA Karolinska, Stockholm Sven Jonsson MTA Karolinska, Stockholm Mattias Larsson Medicinsk Teknik Lund Mårten Mannström IT Danderyd, Stockholm Peter Nicolaidis Medicinsk Teknik Västerås Urban Wallin MIT Akademiska sjukhuset, Uppsala Torbjörn Westman MT Södra Älvsborgs sjukhus, Borås

---

Projektorganisation

Referensgrupp

Per Ask MTF-styrelse

Karin Kajbjer SFMI

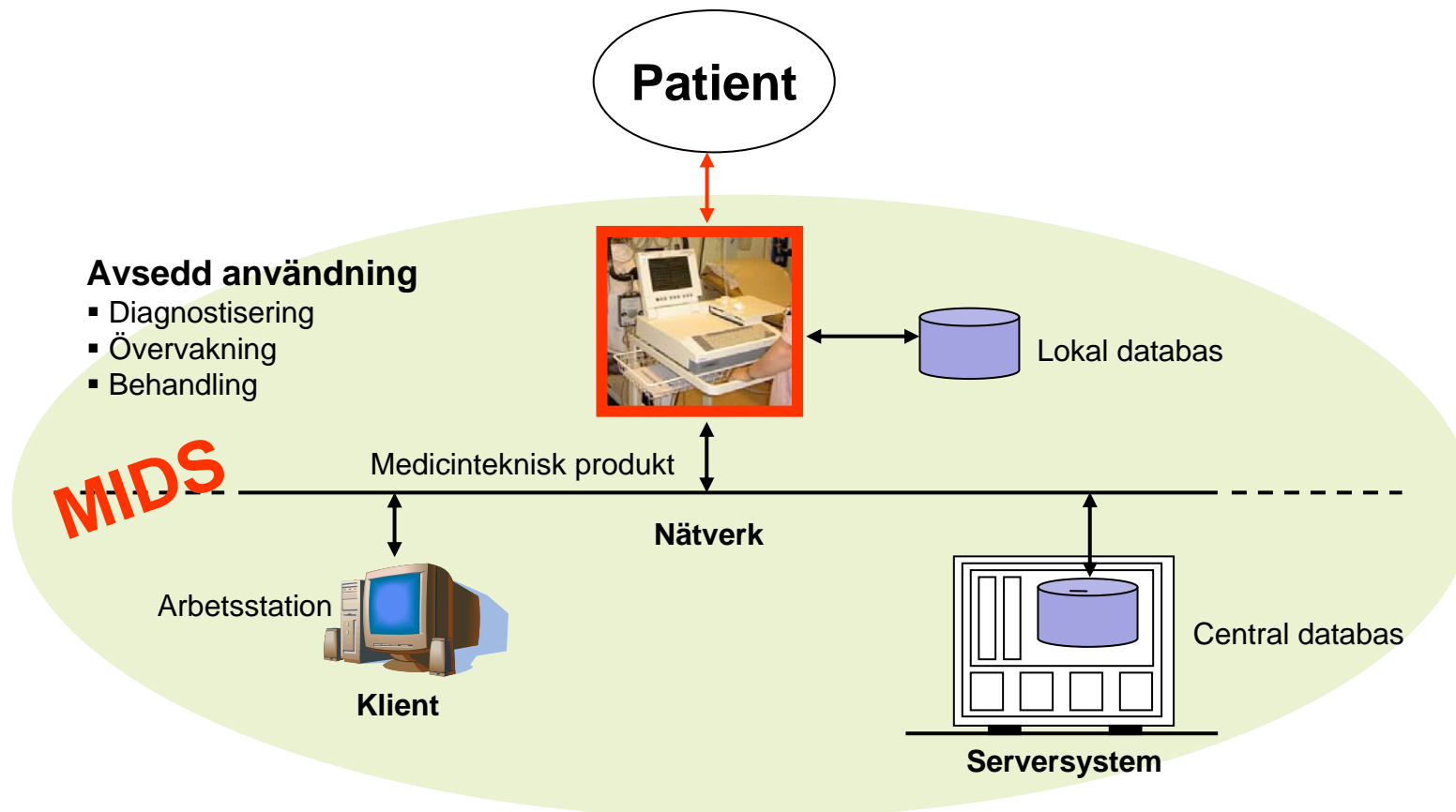
Johan Lindkvist IT Akademiska sjukhuset, Uppsala

Jan-Erik Nygård IT Norrbottens läns landsting

Nils-Erik Pettersson LfMT

Heikki Teriö MTA Karolinska, Stockholm

Helene Richardsson SKL, Stockholm

Med MIDS avses **området** där medicintekniska produkter samverkar med IT produkter/system, där avsedd användning är diagnos, övervakning och/eller behandling.

Kommunikationen sker via nätverk mellan server-system, databaser och/eller annat lagringsmedia.

SOSFS 2005:12 (M)

Försörjning av tjänster, produkter och teknik

Ledningssystemet skall säkerställa att det finns rutiner för

inköp av

- ✓ tjänster
- ✓ produkter
- ✓ försörjningssystem och informationssystem

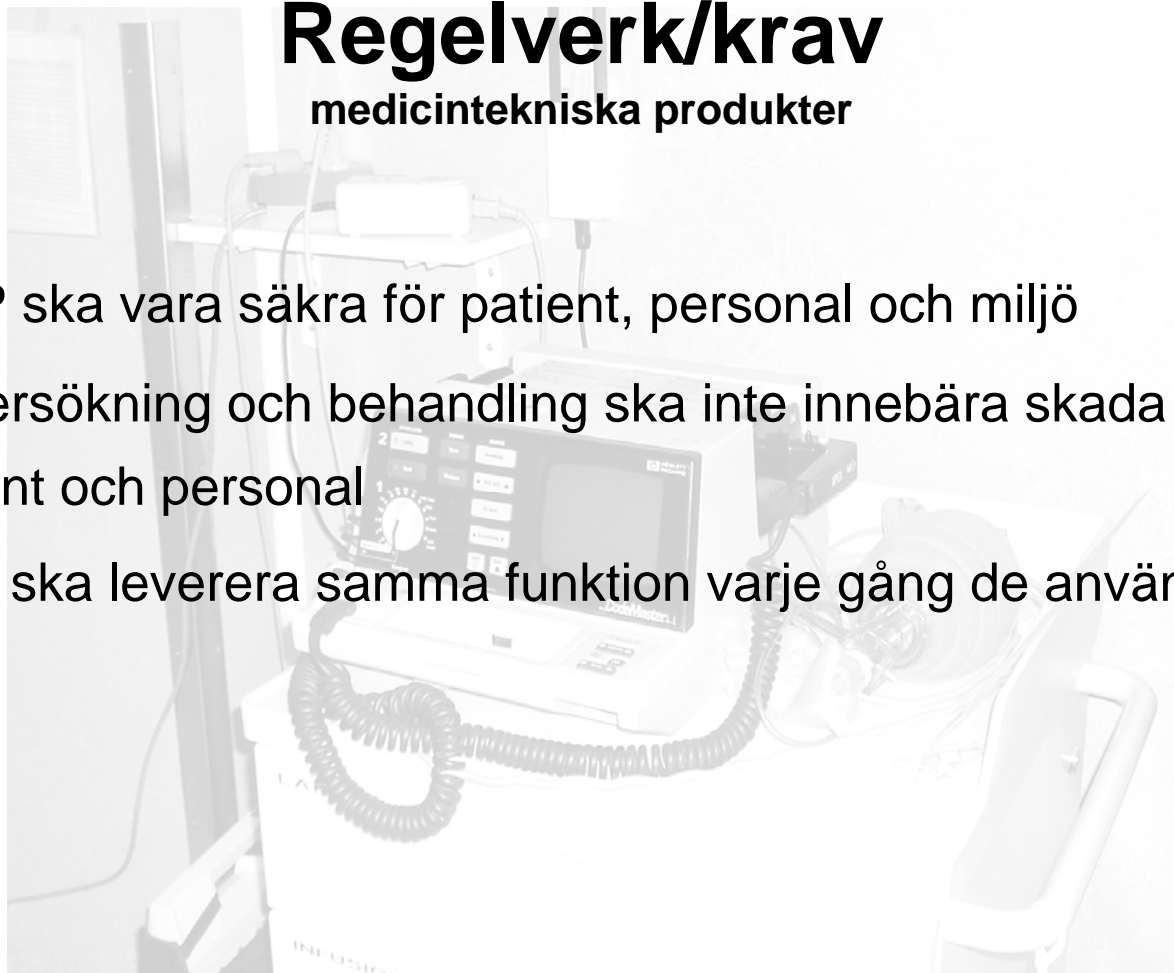
säker användning och hantering av

- ✓ produkter
- ✓ försörjningssystem och
- ✓ informationssystem

Regelverk/krav

medicintekniska produkter

- ✓ MTP ska vara säkra för patient, personal och miljö
- ✓ Undersökning och behandling ska inte innebära skada för patient och personal
- ✓ MTP ska leverera samma funktion varje gång de används

Vad är MIDS?

- ✓ Ansvar?
- ✓ Krav?
- ✓ Kompetens?

IT

- ✓ Ansvar?
- ✓ Krav?
- ✓ Kompetens?

MT

Salvatore Capizzello

Vad är MIDS?

- ✓ Hur ser system ut?
- ✓ Var går gränsen?
- ✓ Vilka problem med MIDS?
- ✓ Vilka grupperingar/kategorier?
- ✓ Vilka kategorier måste få kunskaper?
- ✓ Vilken utbildning kan man kräva på en IT tekniker?
- ✓ Vilken utbildning kan man kräva på en MT-tekniker?
- ✓ Obligatorisk certifiering?

Aktiviteter

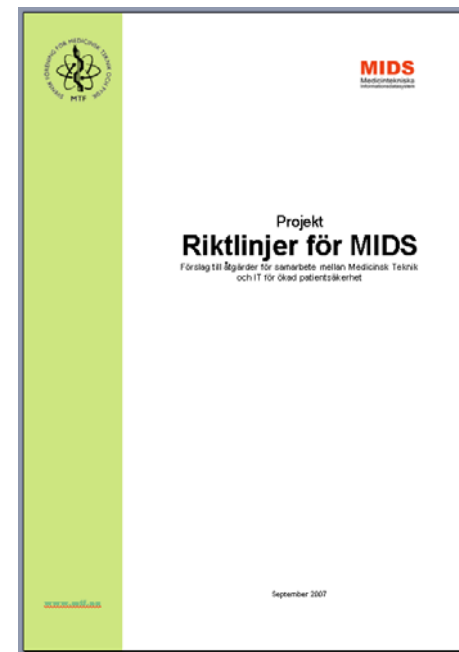
Kartläggning av

- ✓ Användning
- ✓ Hantering
- ✓ Regelverk
- ✓ Kompetenskrav
- ✓ Utbildningsbehov

- ✓ Seminarier
- ✓ MIDS portal

Riktlinjer för MIDS

Förslag till åtgärder för samarbete mellan
Medicinsk Teknik och IT för ökad patientsäkerhet

Slutrapport

MIDS inom elektromedicin

- ✓ EKG
- ✓ EEG/EMG
- ✓ Patientövervakning

Driftsleverantörer

- ✓ IT
- ✓ MT
- ✓ Tillverkare/leverantör

Bildgivande MIDS system

- ✓ Röntgensystem
- ✓ Gammakameror
- ✓ Ultraljud med bildlagring
- ✓ Endoskopi med bildlagring

Driftsleverantörer

- ✓ IT
- ✓ MT
- ✓ Sjukhusfysik
- ✓ Tillverkare/leverantör

MIDS system lab.medicin

Automationssystem

Driftsleverantörer

- ✓ IT
- ✓ MT
- ✓ Tillverkare/leverantör

Salvatore Capizzello

MIDS projekt

- ✓ Laboratoriemedicin-
informationssystem

Analysautomat

MIDS system

- ✓ Ekg överföring ambulans till sjukhus
- ✓ Bildöverföring av RTG bilder till jourhavande personal
- ✓ Bildöverföring av RTG bilder till annan vårdgivare

Driftsleverantörer

- ✓ IT
- ✓ MT
- ✓ Sjukhusfysik
- ✓ Tillverkare/leverantör

Vilka problem med MIDS?

- ✓ **Lagstiftningen brister**
- ✓ **Oklar ansvarsfördelning**
Brister i tillämpningen av regelverket för mtp.
Svårigheter att tolka regelverk med komplexa system
- ✓ **Bristfälliga kravspecifikationer vid anskaffning**
Leverantörerna har ibland begränsad kunskap om regelverket gällande användning av de MIDS produkter/system
- ✓ **Egentillverkning**
Med motivering att tillverkarens avsedda användning frångås fransäger sig leverantören ofta produktansvaret för MIDS som anskaffats av vårdgivaren
- ✓ **Brist i riskanalys och dokumentation**

Vilka problem med MIDS?

- ✓ **Oklarheter i definitioner**
- ✓ **Kunskapsbrister inom MIDS**
- ✓ **Formella krav på kompetens saknas för MT och IT personal**

Rekommendationer

Klassificering av PC

	Group 0 Outside patient environment	Group 1 In patient environment with demands acc. to SS- EN 60601-1	Group 2 In patient environment with demands acc. to SS-EN 60601-1 and EN 60529
TYP W IT computer (standard configuration)	W0	W1	W2
TYP WM IT computer with medical device application(s)	WM0	WM1	WM2
TYP M Medical device computer for instruments/systems (configured according to current regulations, MDD)	M0	M1	M2

Klassificering av datorer i relation till sin placering i patientmiljö

M = MTP-dator för MIDS system
(konfigurerad enligt gällande regelverk)

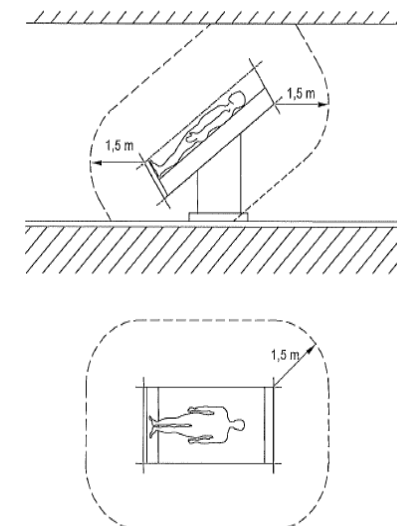
WM = IT-dator med MTP applikation/-er

W = IT-dator (standardkonfig)

Salvatore Capizzello

MIDS projekt

Patientnära område

IEC 2431/05

NOTE The dimensions in the figure show minimum extent of the PATIENT ENVIRONMENT in a free surrounding.

Figure A.9 – Example of PATIENT ENVIRONMENT

Teknisk utrustning som befinner sig i patientens närhet under behandling eller undersökning måste normalt uppfylla säkerhetskrav (IEC 60601-1)

Rekommendationer

Lokala användbarhetsgrupper

- ✓ Består av tvärvetenskaplig kompetens (ekonomi, teknik, medicin)
- ✓ IT-enheten och leverantörer vänder sig till dessa inför uppgraderingar och förändringar
- ✓ Säkerställer att den nya funktionen motsvarar de lokala användarnas krav och behov

Rekommendationer

Kravspecifikation

Standardiserade tekniska funktionskrav/dokumentmallar bör utarbetas

- ✓ Information och riktlinjer för viruskydd
- ✓ Uppgradering
- ✓ Versionsändring
- ✓ Patchar
- ✓ Anslutning till vårdgivarnas kommunikationsnätverk
- ✓ Leverantörernas/tillverkarnas ansvar

Rekommendationer

Kompetens

MT personal

Kompletterar med
kurser inom IT

- ✓ IT-standarder
- ✓ Nätverksteknik
- ✓ Riskanalys
- ✓ IT-säkerhet

IT personal

Kompletterar med
kurser inom medicinteknik

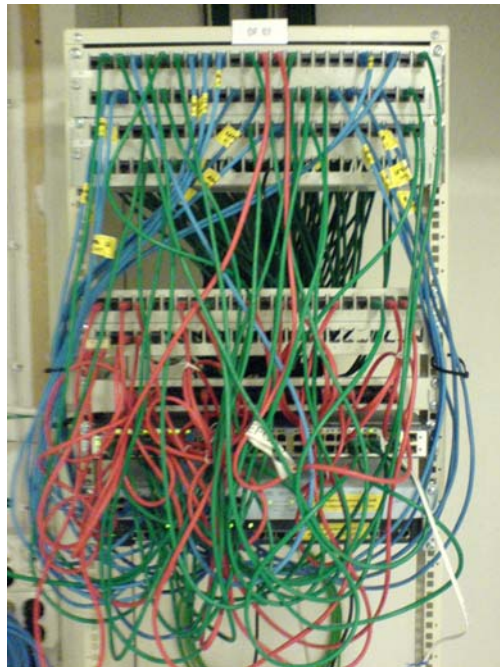
- ✓ Medicinteknisk säkerhet
- ✓ Riskanalys med fokus på patientsäkerhet
- ✓ Regelverk för MTP

Rekommendationer

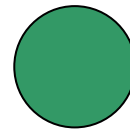
Märkning

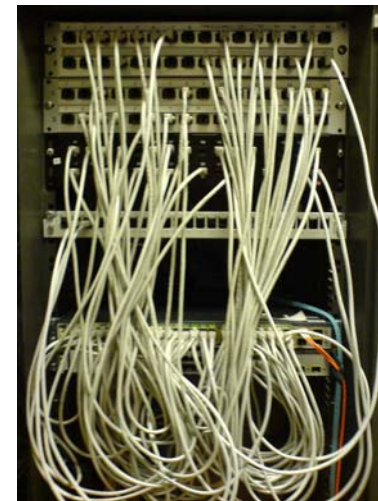
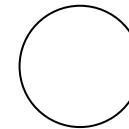
MIDS produkter och dess
signalvägar/nätverk

”MIDS system”

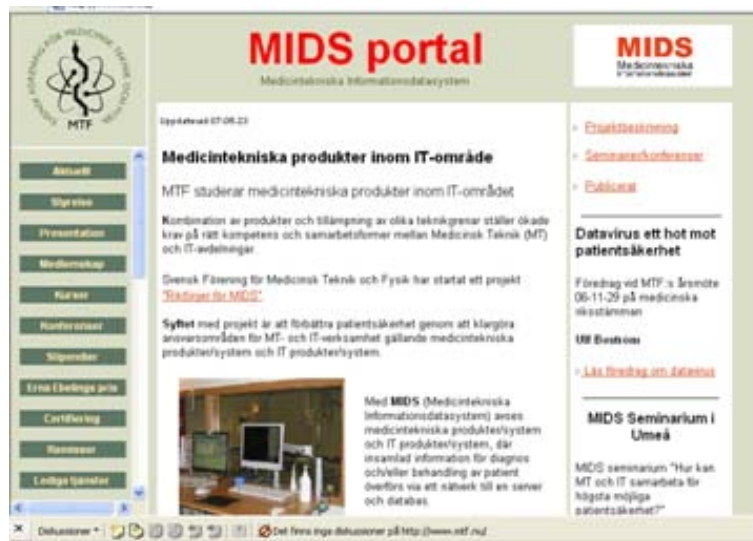

IT system

Aktiviteter

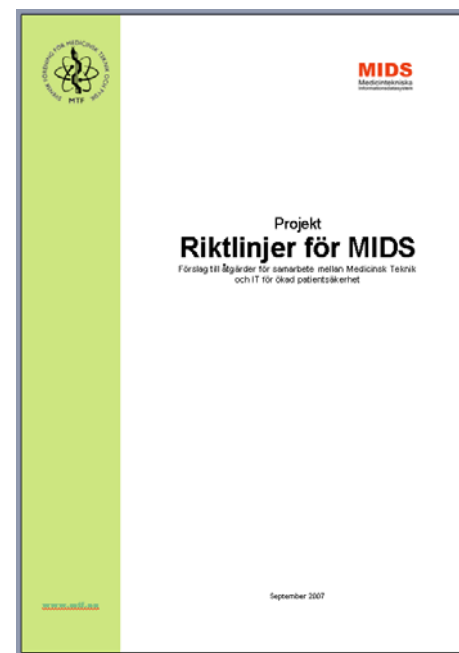
- ✓ Involvering även andra yrkeskategorier som berörs, t ex användare inom verksamheterna
- ✓ Införande av föreslagen klassificering och märkning
- ✓ Utveckling av anskaffnings- och beställarkompetens i samarbete med leverantörerna. Bättre anskaffning med gemensamma mallar för upphandling
- ✓ Framtagning av planer för anpassad utbildning inom MIDS området, t ex upphandling, riskhantering och produktsäkerhet
- ✓ Funktionsbeskrivning för systemintegrator, anpassning till verksamhetens omfattning

www.mtf.nu

Riktlinjer för MIDS

Förslag till åtgärder för samarbete mellan Medicinsk Teknik och IT för ökad patientsäkerhet

Slutrapport

salvatore.capizzello@nll.se

Salvatore Capizzello

MIDS projekt

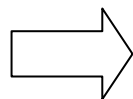

Regelverk / rapporter kring MT - IT

- ✓ **Förslag på "Riktlinjer för MIDS"**
- ✓ Regelverk förändrat, mjukvara en medicinteknisk produkt
- ✓ Ny föreskrift, SOSFS 2008:1 mtp och anslutna info.system
- ✓ LV förslag klassificering av vårdens mjukvarubaserade system
- ✓ Lfnt – Riktlinjer System Integrator

Hur tillämpa rekommendationer från "Riktlinjer för MIDS"?
Hur ska man ta hänsyn till förändrat regelverk?

MIDS Steg 2

Projekt

MIDS steg 2

Syfte

Förbättra patientsäkerhet

Förbättra säkerhetsmässiga aspekter på MTP som samverkar med IT-produkter/system

Mål

Utarbeta rekommendationer

- ✓ Funktionellt samarbete och samverkan för MT och IT
- ✓ Riskhantering kring produkter/system
- ✓ Funktionen System Integrator
- ✓ Innehållsförslag utbildningsplan

MIDS – Steg 2   **Projektorganisation**

Uppdragsgivare	MTF: Svensk Förening för Medicinsk Teknik och Fysik
Projektledare	Salvatore Capizzello Länsteknik Norrbottens läns landsting, Luleå
Projektdeltagare	Per Ackeberg, MTF, Stockholm Mats Almgren, MTA Södersjukhuset AB, Stockholm Jan-Olof Dahlberg, MT Skellefteå Lasarett Henrik Fält Padoan, Medicinsk Teknik, UniversitetsSjukhuset i Lund Carl Gunnar Höglund, MTA Karolinska, Stockholm Jasmin Kramle, VGR IT, Västra Götalandsregionen Mikael Rehnström ordförande SAMTIT Svensk Användarefören. för Med.Tekn– IT Urban Wallin, MIT Akademiska sjukhuset, Uppsala Torbjörn Westman, MT-IT Södra Älvsborgs sjukhus, Borås

MIDS – Steg 2   **Projektorganisation**

Referensgrupp

Ronnie Lundström, uppdragsgivare och tidigare ordförande MTF

Monika Söderholm, Anestesi- och Op.centrum Landstinget i Östergötland

Björn-Erik Erlandsson, SFMI (Svensk Förening för Medicinsk Informatik)

Git Eliasson SIS Swedish Standards Institut

Anna Lefevre Skjöldebrand Swedish Medtech

Jack Robinson Microsoft Health Solutions Group EMEA

Stefan Lundström chef IT infrastruktur, Norrbottens Läns landsting

Ronnie Jandreus, Utvecklingsledare Gymnasieskolan Vipan, Lund

Ann Peter Koncern IT Skåne Region

Mårten Mannström, SLL IT, Stockholm

Kenneth Eklund Ortivus AB

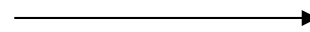
Heikki Teriö, MTA Karolinska, Stockholm

Sven Jonsson MTA Karolinska Stockholm

MIDS – Steg 2 projekt

☐ Projektstart Dec 2008

☐ Projektavlutning Mars 2010

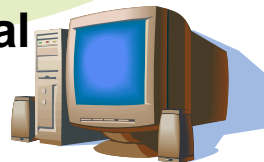
Projekt mål

Utarbeta rekommendationer

- ✓ Funktionellt samarbete MT och IT
- ✓ Riskhantering produkter/system
- ✓ Funktion "system integrator"
- ✓ Innehållsförslag utbildningsplan

- ✓ MIDS portal

www.mtf.nu

Prel Slutrapport

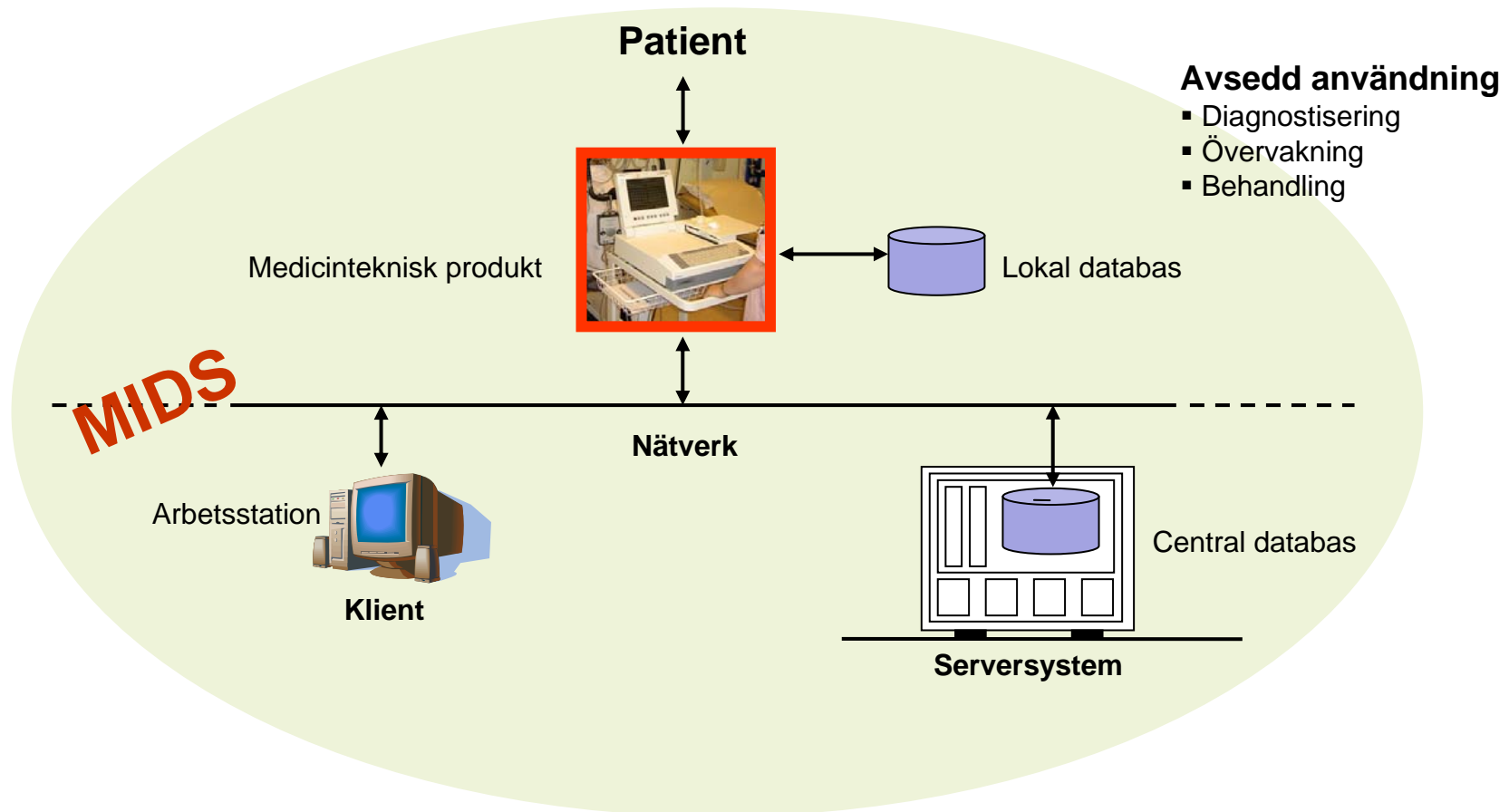
- ✓ Seminarium
- ✓ Remiss

Slutrapport

www.mtf.nu

Med MIDS avses **området** där medicintekniska produkter samverkar med IT produkter/system, där avsedd användning är diagnos, övervakning och/eller behandling. Kommunikationen sker via nätverk mellan server-system, databaser och/eller annat lagringsmedia.

Projekt

MIDS Steg 2

Delmål 1

Samarbete & samverkan

Inventering i riket

Medicintekniska produkter/system

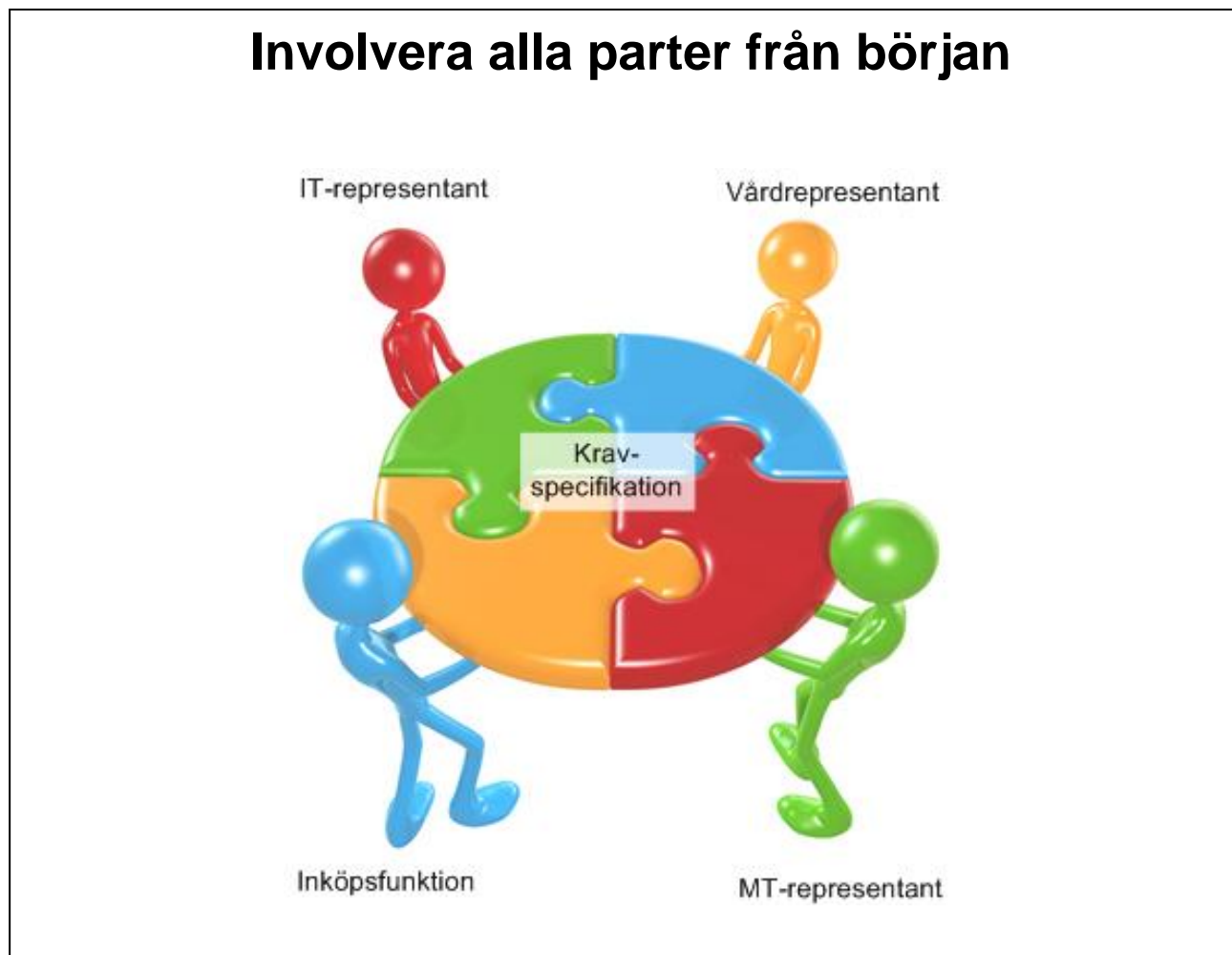
- ✓ MTP på sjukhuset förvaltas av MT, Sjukhusfysik, Hjälpmiddelsverksamhet, Laborieriemedicin osv
- ✓ Hantering av Röntgensystem med tillhörande RIS/PACS kan vara uppdelad på flera parter
- ✓ IT-produkter kan vara MTP

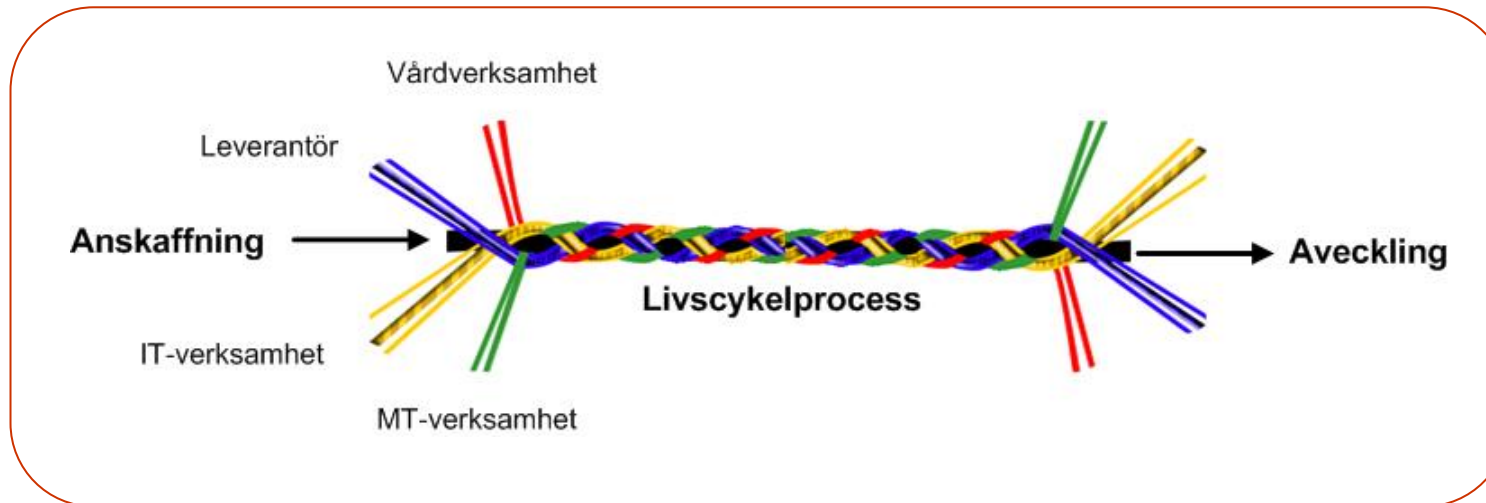
IT-produkter/system

- ✓ IT-utrustning kan förvaltas av andra enheter: Laborieriemedicin Röntgen, Radiofysik, MT
- ✓ IT-verksamheten kan vara uppdelad i
  - Teknikdel - hårdvara
  - Systemdel - mjukvara, utveckling
- ✓ Leverantörer hanterar ibland system åt vården (outsourcing samt funktionsupphandlingar)

Anskaffning

Processamverkan

Framgångsfaktor -> Sammanfläta de ingående processer

- ✓ **Användbarhet**
- ✓ **Medicinsk säkerhet**
- ✓ **Teknisk säkerhet**

Beröringspunkter - exempel

... inom **Anskaffning**

- ✓ Planering av MIDS integrering i befintlig IT-infrastruktur
- ✓ Ankomstkontroll och besiktning
- ✓ Registrering och märkning av produkter och programvara
- ✓ Installation av operativsystem, applikationsprogramvara
- ✓ Riskanalys
- ✓ Autentisering, antivirus, säkerhetsuppgraderingar
- ✓ Utbildning av teknisk personal och förvaltningspersonal
- ✓ Dokumentationssystem

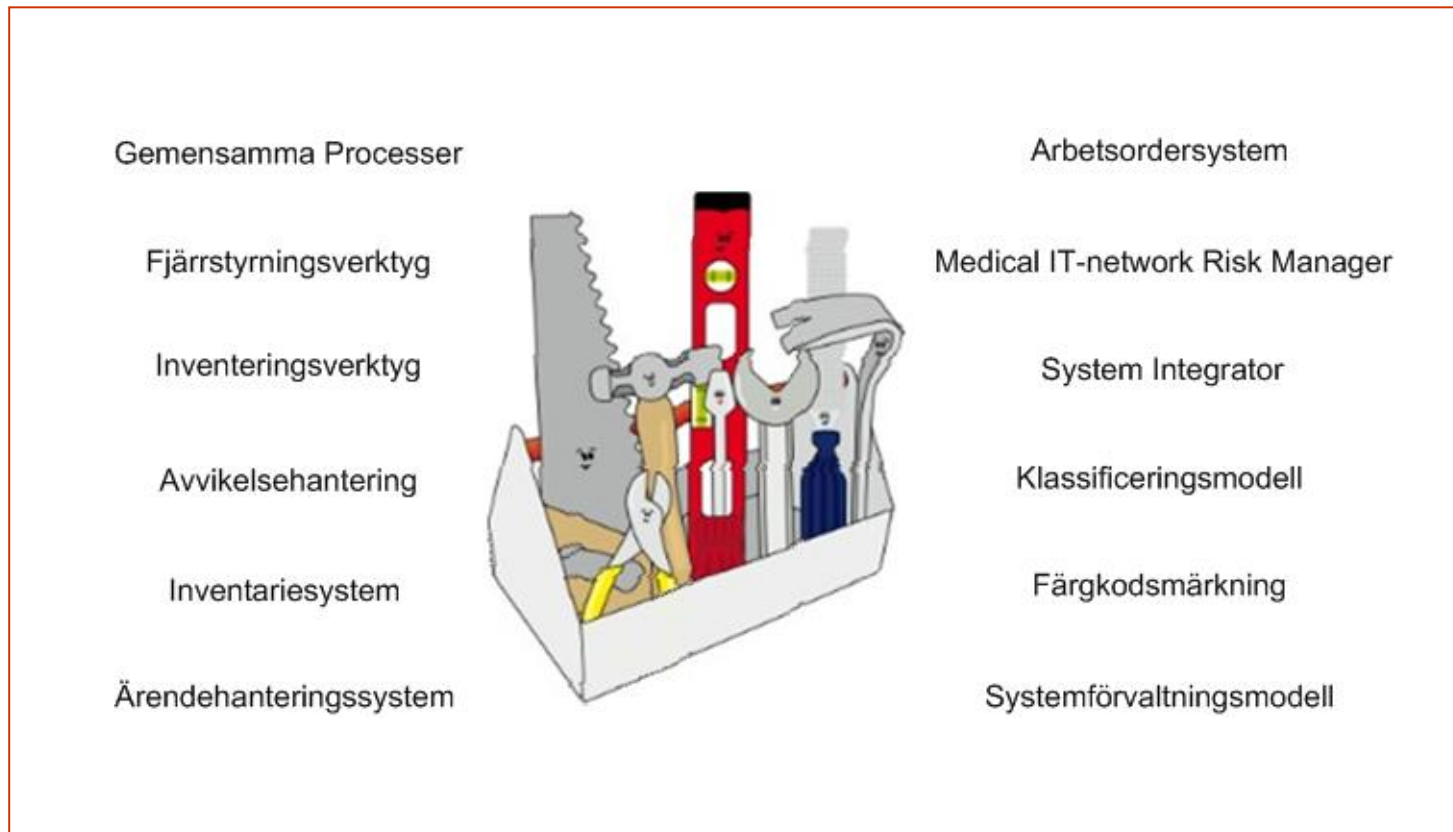
Beröringspunkter - exempel

... under livscykelprocessen - **Förvaltning**

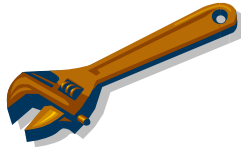

- ✓ Uppgradering av system och komponenter
- ✓ Förvaltningsmodell och objekt
- ✓ Förebyggande underhåll
- ✓ Servicefönster, serviceinformation
- ✓ Felanmälan och support
- ✓ Användarutbildning
- ✓ Hantering av avvikelser
- ✓ Teknikrund/Avstämningsmöte

Verktygslåda

MIDS Verktygslåda

Gemensamma Processer

ISO 9001/ISO 13485

- ✓ Anskaffning
- ✓ Egentillverkning
- ✓ Förvaltning
- ✓ Avveckling
- ✓ Stöd
- ✓ Ledning
- ✓ Ordermottagning
- ✓ Rapportering

ISO 20000 och ITIL

- ✓ Incidenthantering
- ✓ Problemhantering
- ✓ Förändringshantering
- ✓ Konfigurationshantering
- ✓ Kommunikation

MIDS Verktyglåda

Systemförvaltningsdokumentation

- ✓ Roller i systemförvaltning med namngivna personer i rollerna
- ✓ Installerade applikationsprogram med installationsanvisningar
- ✓ Installerade standardprogram
- ✓ Beroenden och relationer mellan program
- ✓ Versioner av de olika programmen
- ✓ Begränsningar för systemet
- ✓ Gemensam licenshantering
- ✓ Gemensam avvecklingsplan

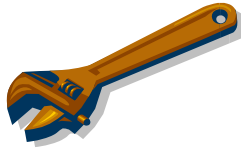
MIDS Verktygslåda

Arbetsorder-/Ärendehanteringssystem

- ✓ Register för historik (statistik för fel, avvikelser och åtgärder)
- ✓ webklient (användare och kunder kan beställa tjänster)
- ✓ Felanmälan ska vara tydlig för att undvika att användarens ärende skickas mellan MT, IT

MIDS Verktygslåda

Infrastruktur och nätverk

Nätverk för kommunikation inom MIDS området är idag mer komplexa. Följande komponenter kan vara byggstenar i infrastrukturen:

- ✓ Dubbla nätverk
- ✓ Virtuella nät
- ✓ Segmenterade nät
- ✓ Virtuella routers
- ✓ Gemensamma serverhallar inklusive backup-system
- ✓ Virtuella servers

MIDS Verktygslåda

Standard / regelverk

System integrator (SS-EN 60601)

- "MT-standard"

Network risk manager (ISO/IEC 80001)

- MT eller IT-standard? Båda?

Ändringsdirektivet 2007/47/EG

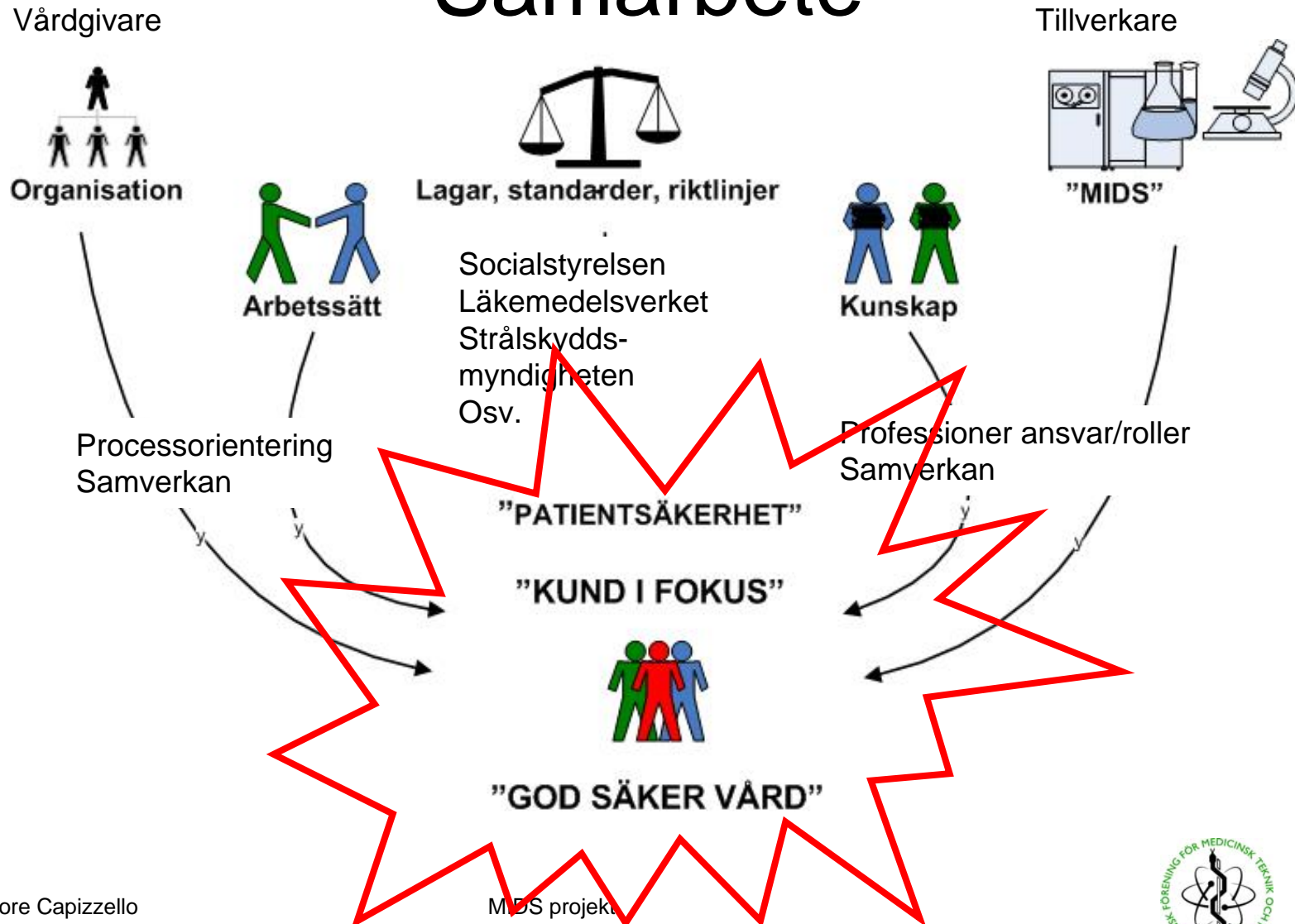
- IT-system **kan** klassas som Medicintekniska produkter.
- Ändrar inget för tex övervakningssystem

MIDS Verktyglåda

- ✓ **Inventeringsverktyg – IT**
- ✓ **Nätverksmodeller**
- ✓ **Fjärrstyrningsverktyg**
- ✓ **Installationsverktyg**
- ✓ **Märkning av Kablar Datorer Uttag**
- ✓ **Klassificering**
- ✓ **Avvikelsehantering**

Samarbete

Projekt

MIDS Steg 2

Delmål 2

Riskhantering inom MIDS-området

Processen och metodiken

Frågeställningar

- ✓ Vilka lämpliga metoder för riskhantering av aktuella för MIDS-området ?
- ✓ Kan man förenkla angreppssättet för riskhantering inom MIDS-området ?
- ✓ Går det att beskriva på ett sätt som gör att metoderna och processen fungerar i praktiken (tekniskt & kliniskt) ?
- ✓ Kan det beskrivas så att processen och metoderna fungerar oberoende av organisation/personalkategori ?
- ✓ Hur gör man dessa metoder kända och spridda ?
- ✓ Hur hanterar vi "risk management" över tid ?

Vilken process och metodik för riskhantering av MIDS bör etableras i Sverige ?

- ✓ Medicintekniska produktdirektivet använder sig av standarder för riskanalys såsom ISO 14971
- ✓ Inom IT-området finns standarder för riskhantering
- ✓ Inom Hälso- och sjukvården har SKL:s och Socialstyrelsens handbok för Riskanalys och Händelseanalys etablerats
- ✓ Hur skapar vi en process som hanterar metoder och standarder för teknisk & klinisk riskhantering ?

Risk management

Tillverkare

- ✓ Risk management file

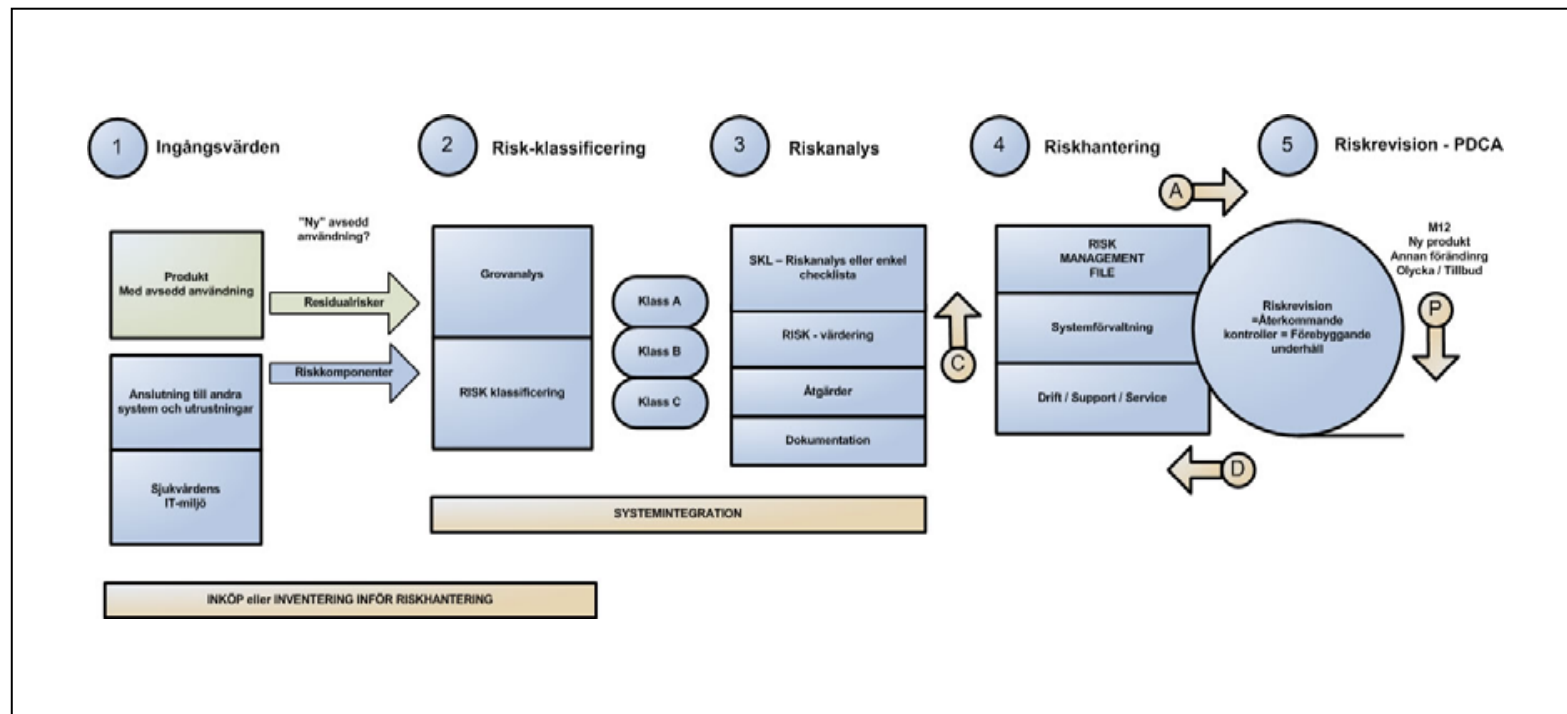
Kund/Ägare

- ✓ Residualrisker
- ✓ Change control

Residualrisker är utvärderingskriterier

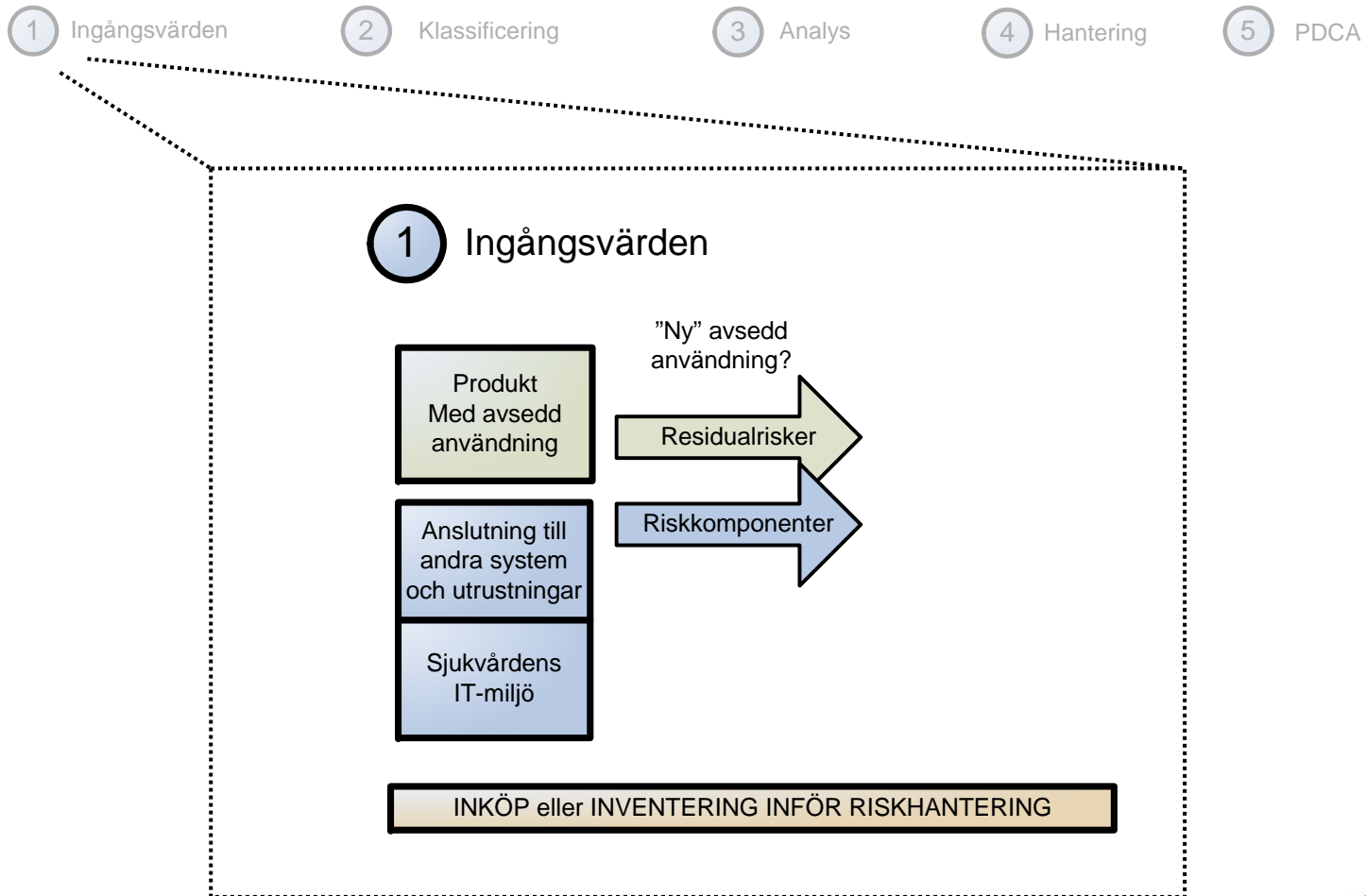
- ✓ Vi skall inte göra om tillverkarens riskhantering

Riskhantering inom MIDS-området

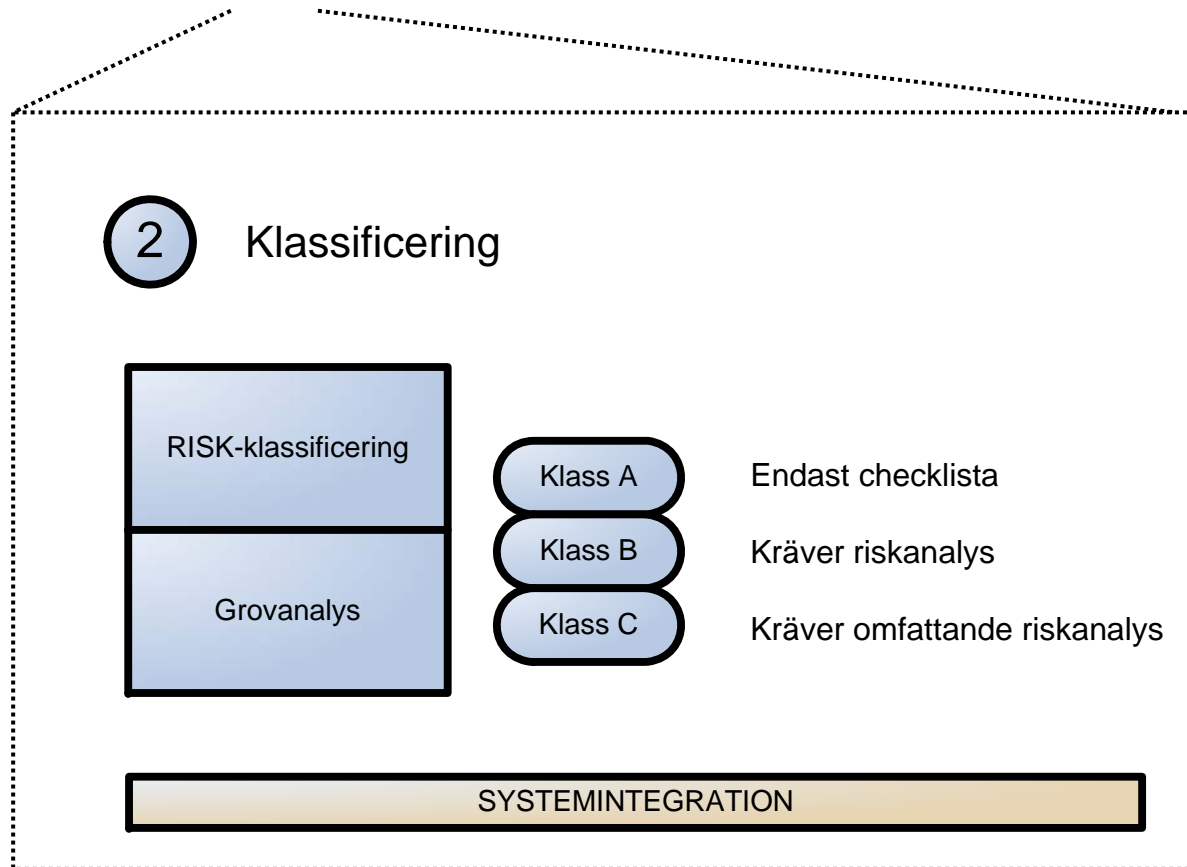
Riskhanteringsprocessen med systematiskt förbättringsarbete

Riskhantering inom MIDS-området

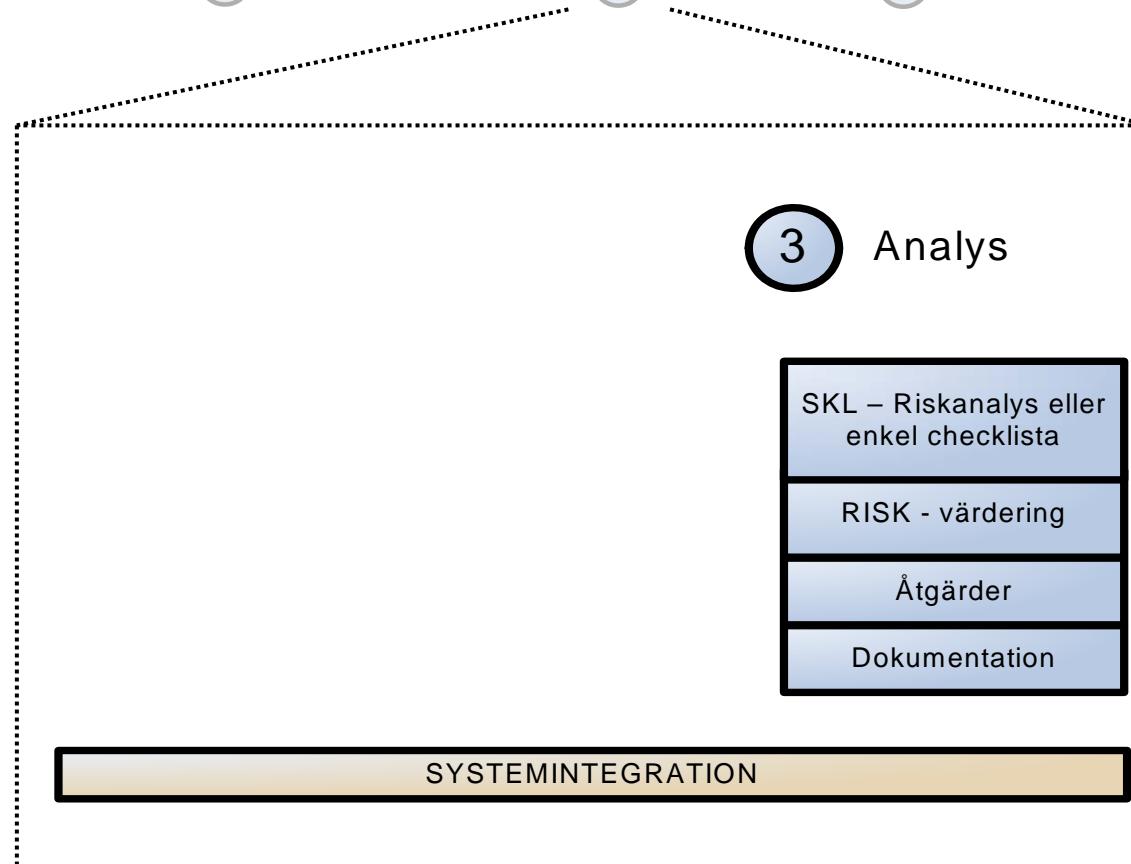
Riskhantering inom MIDS-området

- ① Ingångsvärden   ② Klassificering   ③ Analys   ④ Hantering   ⑤ PDCA

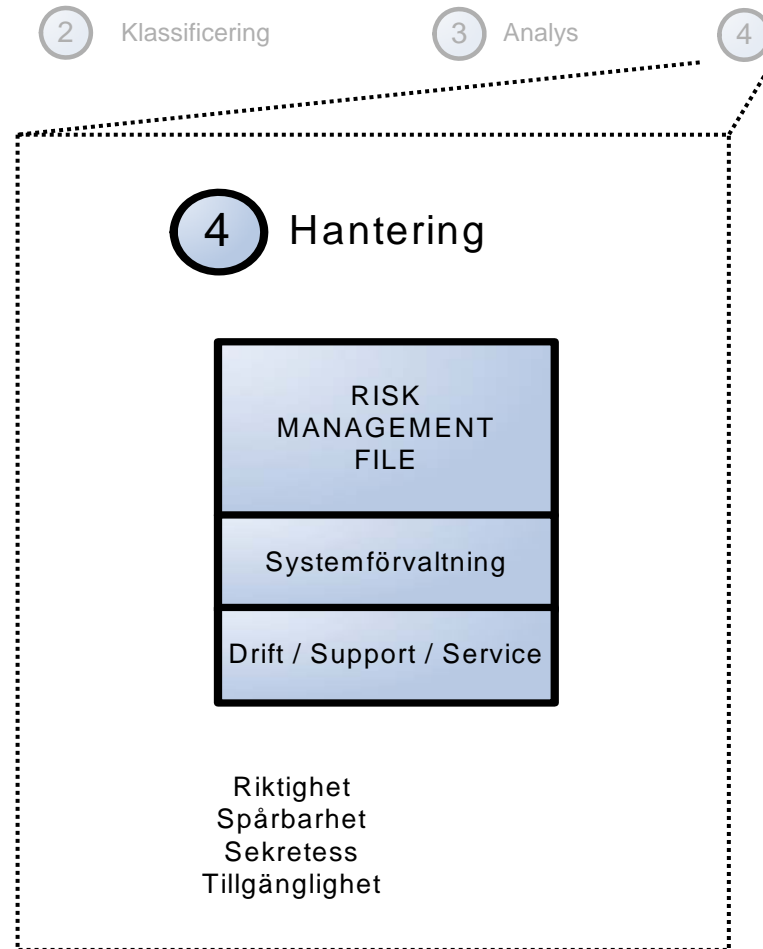
Riskhantering inom MIDS-området

- ① Ingångsvärden   ② Klassificering   ③ Analys   ④ Hantering   ⑤ PDCA

Riskhantering inom MIDS-området

- ① Ingångsvärden   ② Klassificering   ③ Analys   ④ Hantering   ⑤ PDCA

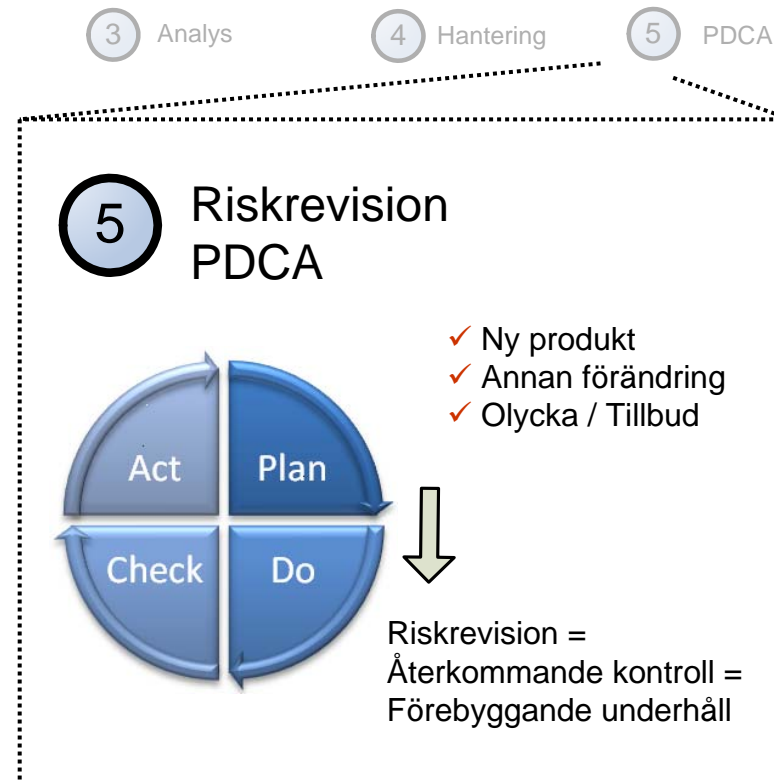

Riskhantering inom MIDS-området

Aktiviteter vid "FU"

- ✓ Kända förändringar i systemet
- ✓ *Kända förändringar utanför systemet
- ✓ *Kända incidenter
- ✓ *Information till användare
- ✓ *Avsedd användning
- ✓ *Uppdatering (versioner)
- ✓ *Patching/antivirus (säkerhet)
- ✓ *Supporthantering
- ✓ *Serviceavtal

"Finns det förutsättningar att öka säkerheten i sjukvården då man årligen kontrollerar en infusionspump, så borde det även finnas vid årlig kontroll av ett IT-system"

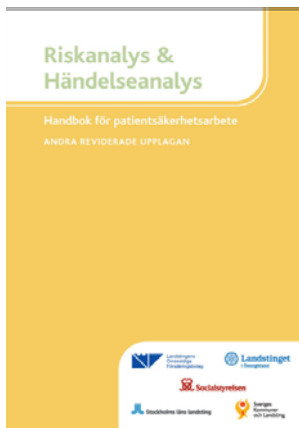
Roller riskhantering - exempel

Roll enligt ”Handbok för patientsäkerhetsarbete”	Roll enligt MIDS modell	Huvudsaklig uppgift för rollen
Uppdragsgivare	Verksamhetsansvarig/ Systemansvarig	Formulerar och beställer uppdraget
Teamledare eller verksamhetsföreträdare	Systemansvarig enligt IEC 60601-1 (annex 14)	Ansvarar för uppdraget
Analysledare	Analysledare (även med kunskap om ISO 14971)	Analysmetodik
Analysteam	Verksamhetsföreträdare (läkare, ssk m.fl.) MT-personal IT-personal Leverantör (er)	Genomför riskanalys Bidrar med kompetens inom sitt område

Roller i riskhanteringsarbete

Det är enkelt – Tre saker att minnas

✓ Riskanalysera

Handbok för patient-
säkerhetsarbete

Salvatore Capizzello

✓ Dokumentera strukturerad

- Risk Management file

MIDS projekt

✓ Inför FU för MIDS

FU

Förebyggande Underhåll
mha ständiga förbättringar,
PDCA

Projekt

MIDS Steg 2

Delmål 3

System integrator

System Integrator

Arbetsuppgifter

S-EN 60601-1 Elektrisk utrustning för medicinskt bruk

- Clause 14: Programmable electrical medical systems (PEMS)
- Annex H – H.6.2 System integration responsibilities

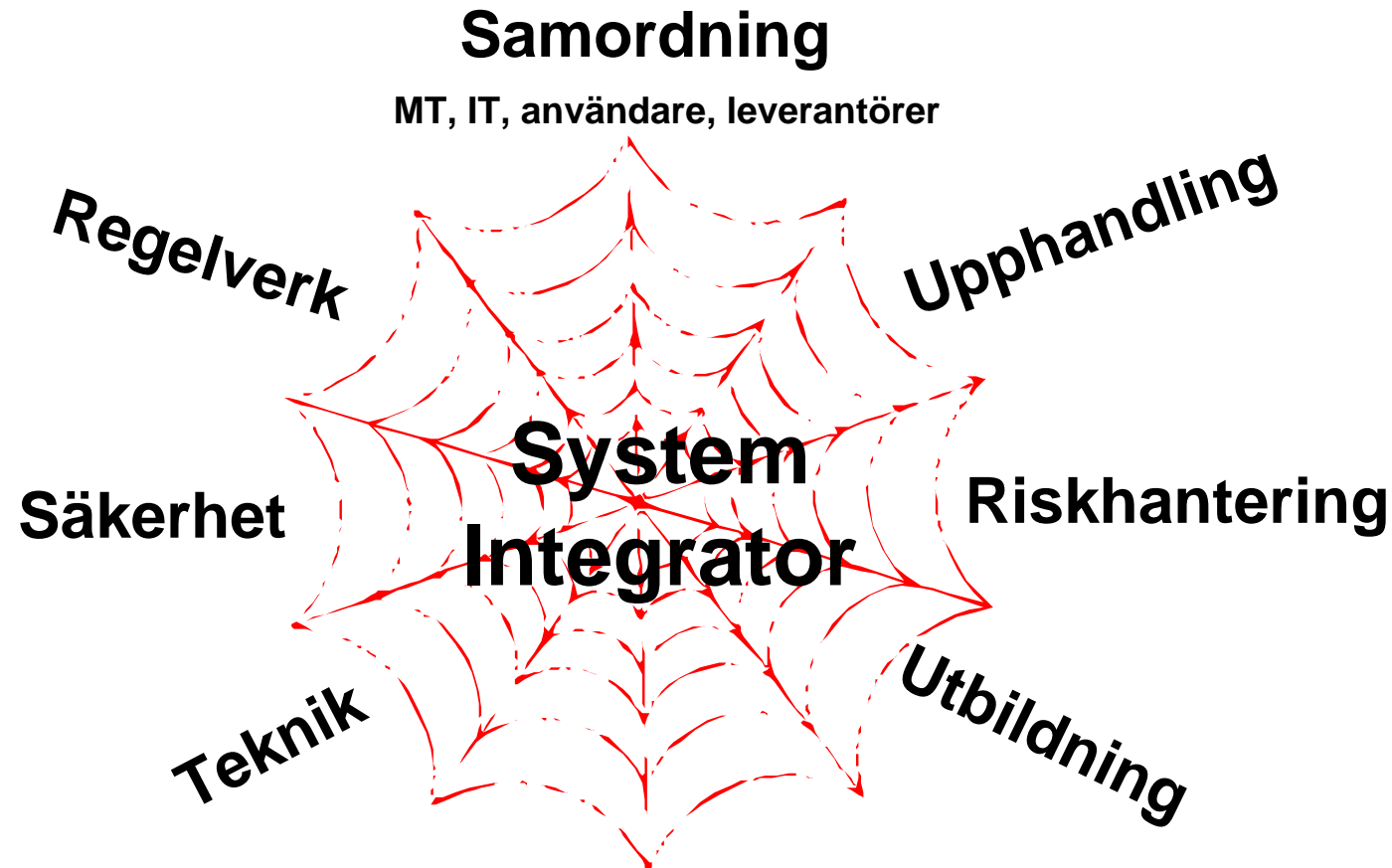

- ✓ **Planera**
- ✓ **Riskhantera**
- ✓ **Rapportera**

Typically a system integrator would:

- plan the integration of any ME EQUIPMENT or ME SYSTEM and non-medical equipment in accordance with the instructions provided by the various MANUFACTURERS;
- perform RISK MANAGEMENT on the integrated system; and
- pass on any MANUFACTURER'S instructions to the RESPONSIBLE ORGANIZATION where these are required for the safe operation of the integrated system. These instructions should include warnings about the HAZARDS of any change of configuration.

System Integrator

System Integrator

Person ?

Ansvars rollen
→ person

Funktion ?

Operativa rollen
→ funktion (QA)

System Integrator – utformning

Mindre sjukhus/verksamhet

- ✓ Ansvarig person ständig System Integrator

Större sjukhus

- ✓ Formellt huvudansvarig System Integrator, fysisk person, med flera objektansvariga System Integrator
- ✓ System Integrator hemvist i MT- eller IT-verksamheten
- ✓ Huvudansvarig System Integrator kan av vårdgivaren placeras överordnad MT- och IT-verksamheterna

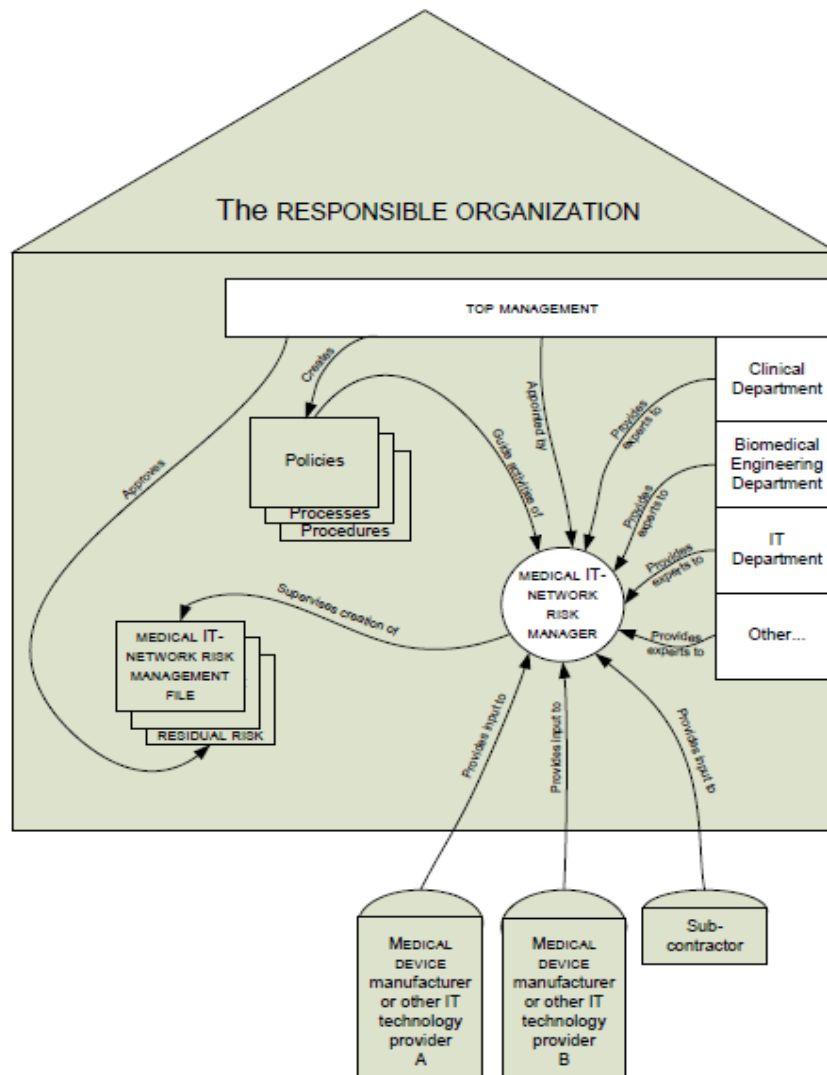

Figure B.1 – Overview of roles and relationships

Salvatore Capizzello

MIDS projekt

Ny standard ISO/IEC 80001-1

Application of risk management for IT-networks incorporating medical devices.*)

Projekt

MIDS Steg 2

Delmål 4

Kompetens & utbildning

Utbildningsmatris Kompetensstege

	Grundutbildning	Introduktion	Kompl 1	Kompl 2	Tillägg 1	Tillägg 2	Tillägg 3	Tillägg 4
Omfattning	Nyanställning	1 dag	1 dag	2 dagar	2 dagar	2 dagar	3 dagar	2 dagar
Medicinteknisk ingenjör	Högskola 180 hsp	INTRO MT-IT	IT- säkerhet	Nätverk	Riskhantering	Kvalitetssystem MT-IT gemensamt	DICOM ITIL	Digitala bilder
IT-Data ingenjör	Högskola 180hsp	INTRO MT-IT	MT- säkerhet	MT regelverk	Riskhantering	Kvalitetssystem MT-IT gemensamt	ITIL DICOM	
Datatekniker	Gymnasium	INTRO MT-IT			Riskhantering			
Systemförvaltare	*)	INTRO MT-IT	MT- säkerhet	MT-regelverk	Riskhantering	Kvalitetssystem MT-IT gemensamt	ITIL	
System Integrator	Civil ingenjör./ Systemvetare 300hsp	INTRO MT-IT	IT-säkerhet	MT-säkerhet	Riskhantering	Kvalitetssystem MT-IT gemensamt	ITIL	
System-administrator	*)	INTRO MT-IT	MT- säkerhet	MT regelverk	Riskhantering	Kvalitetssystem MT-IT gemensamt	ITIL	
Verksamhets-ansvarig	Högskola & Universitet	INTRO MT-IT						
Användare	Gymnasium/ Högskola	INTRO MT-IT **						

Rekommendationer

Kompetens och utbildning

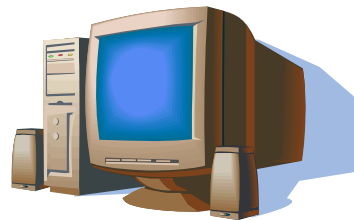
- ✓ Arbetsgruppen föreslår att Högskola och Universitet tar fram anpassade kurser för de aktuella kompetensområdena.
- ✓ Att utifrån MTF:s Certifieringskommitténs krav föreslå externa kurser för yrkesverksamma medicintekniska ingenjörer
- ✓ Att användare har kompetenskort inom MIDS
(Dessa tas fram i samarbete mellan industri/
leverantör/MTA/IT/Kliniska utbildare)

MTF rapporter

- ✓ Riktlinjer för MIDS
- ✓ MIDS Steg 2

MIDS projekt

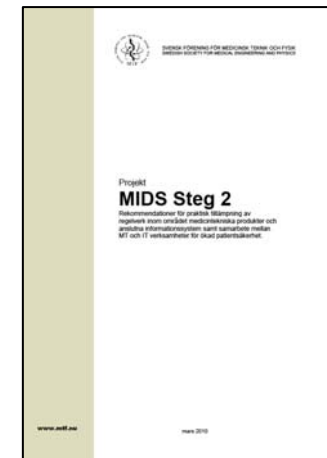
- ✓ MIDS portal

www.mtf.nu

MIDS projekt

www.mtf.nu

Medicintekniska informationssystem

Säkerheten i medicintekniska informationssystem

IT-system är sårbara, brister i dessa system och program kan ge upphov till vårdskador eller risk för vårdskador

Patientuppgifter kan t ex försvinna, förväxlas och förvanskas

Medicintekniska regelverket ska tillämpas på de delar i ett IT system eller programvara som uppfyller definitionen av en medicinteknisk produkt

Medicintekniska informationssystem

SOSFS 2008:1

Föreskrifter om användning av medicintekniska produkter i hälso- och sjukvården

Informationssystem

system som insamlar, bearbetar, lagrar eller distribuerar och presenterar information

Medicinska informationssystem

Förslag till vägledning för klassificering av världens mjukvarubaserade informationssystem

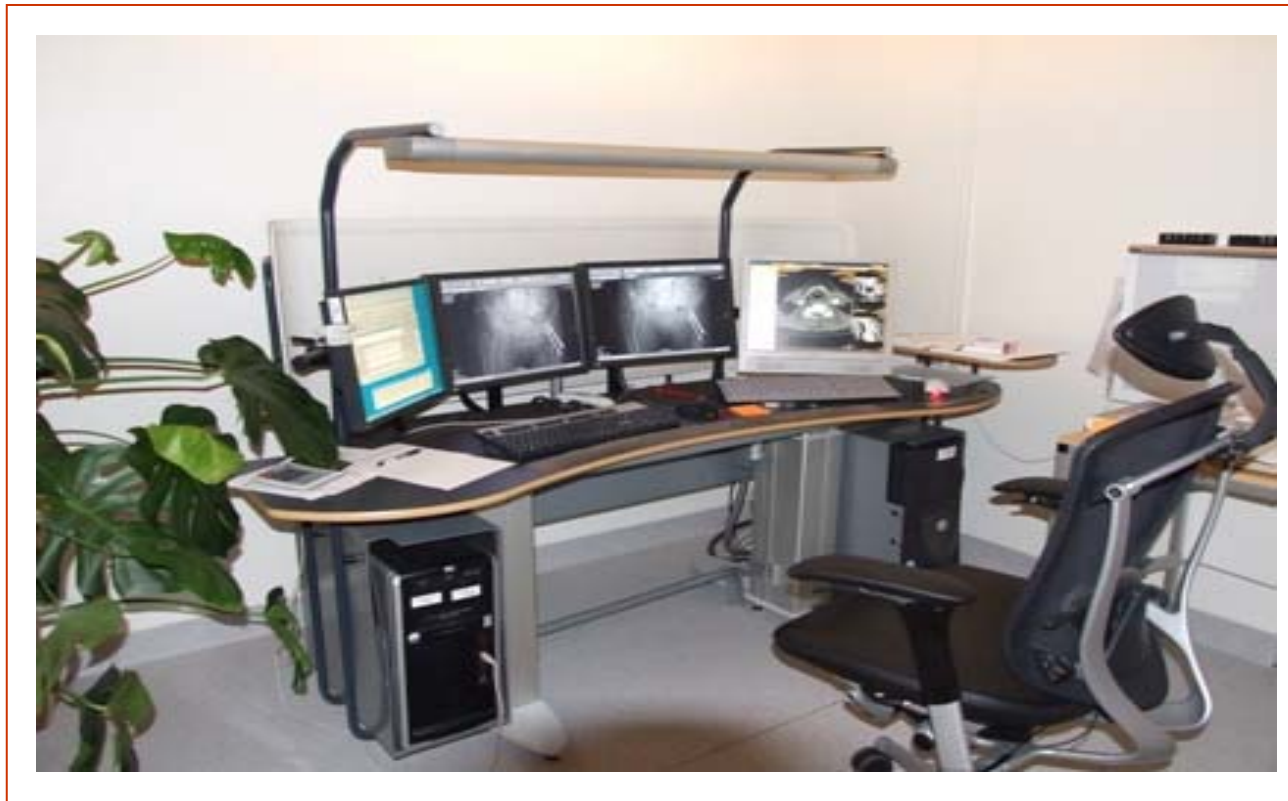
- ✓ Fristående programvara ska behandlas som en **aktiv medicinteknisk produkt**
- ✓ Programvara ska valideras utifrån all tillgänglig kunskap (state of the art).

Medicintekniska informationssystem

System	MTP?	System	MTP?
✓ Patientjournalssystem	Ja	✓ Websystem för övervakning av mtp	Ja
✓ Anestesijournalssystem	Ja	✓ LIS & WAM	Ja
✓ CTG–central (cardiotocografi)	Ja	In-vitro diagnostics IVD programvara	
✓ EKG-lagringssystem	Ja	✓ Läkemedelsmodul	Ja
✓ Ögonbottenfotografering	Ja	✓ E-recept	Ja
✓ Pacs (Bildsystem för arkivering och kommunikation)	Ja		
✓ RIS (Radiologisk informationssystem)	Ja	System	MTP?
✓ Webbaserad patientenkät	Ja	✓ Kvalitetsregister	Nej
✓ NPÖ (Nationell patientöversikt)	Ja	✓ Kvalitetsindikator	Nej
✓ BIF (Bastjänster för informationsförsörjning)	Ja	✓ Kommunikationssystem	Nej
✓ Telemedicinsystem	Ja		

MIDS i praktik

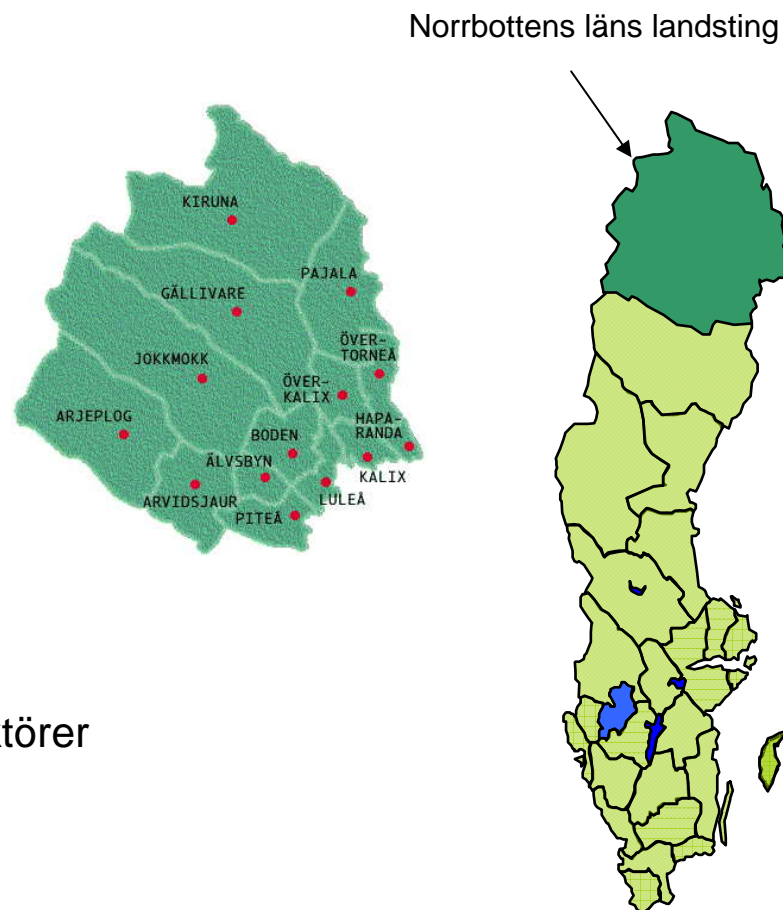

Salvatore Capizzello

MIDS projekt

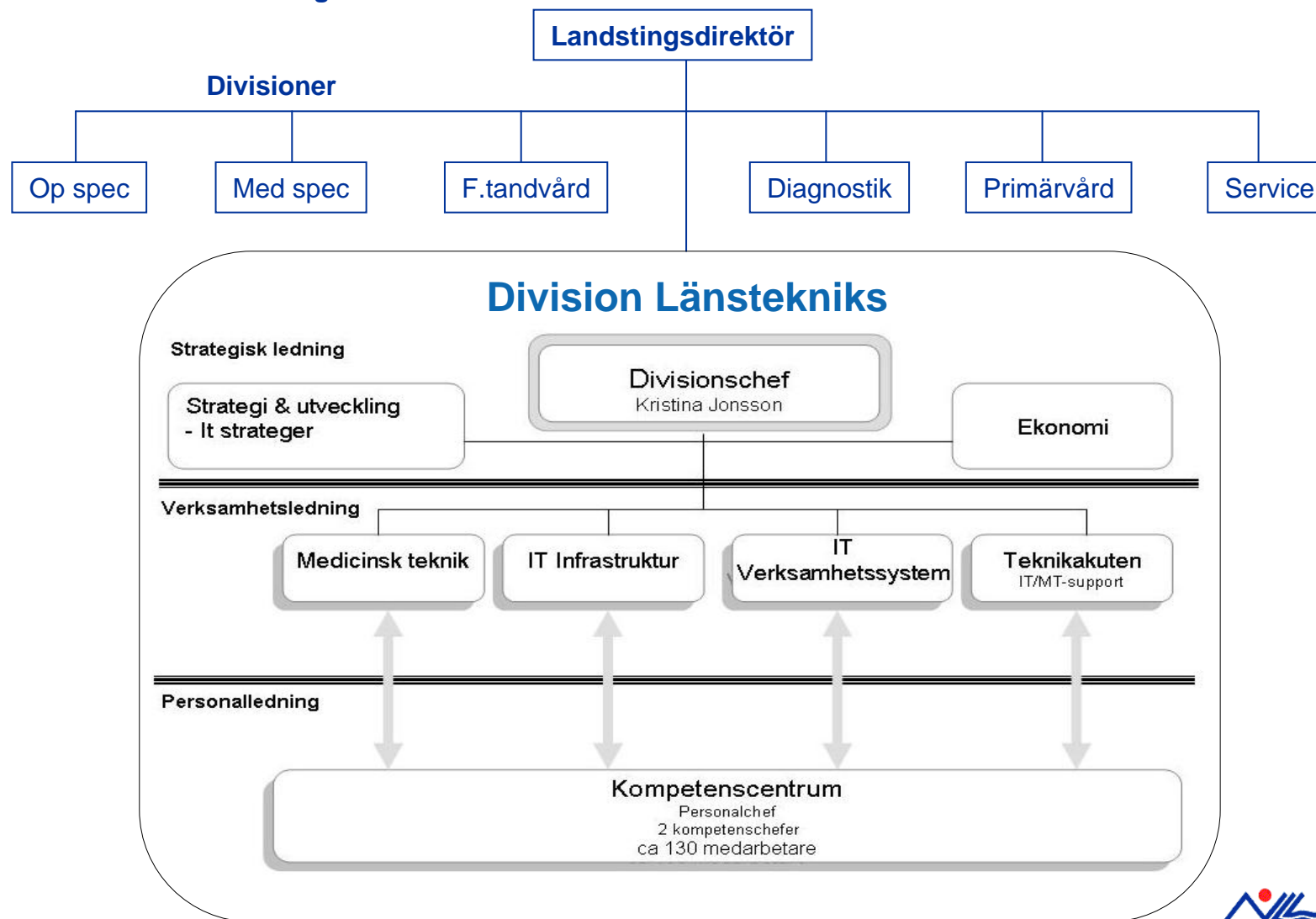
Norrbottens läns landsting

- Politiskt styrd organisation
- Regionalt uppdrag för
  - Hälsa- och sjukvård
  - Regional utveckling (trafik, företagande, tillväxtfrågor)
  - Kultur och utbildning
  - Natur och skogsbruksskolor
- ca 7 500 anställda
- 5 sjukhus
- 33 vårdcentraler + externa vårdaktörer
- 34 tandvårdskliniker

Medicintekniska produkter och IT system inom MIDS område

Norrbottnens läns landsting

Aktiviteter

1. Kartläggning av medicintekniska produkter som lagrar och överför patient uppgifter till en server och databas
2. Kartläggning av krav på produkter/system. Klassificering av produkter/system. Vilken kompetens är berörd
3. Klarläggning av ansvar, vårdgivare, användare, service och support
4. Klarläggning av ansvar, service och support, MT och IT
5. Upprättning av riktlinjer, övergripande instruktioner, (Q-handbok)
6. Info till berörda, publicering, förvaltning och uppföljning av riktlinjer och övergripande instruktioner
7. Bildning av Arbetsgrupper
  - Lokala användbarhetsgrupper
  - Systemintegrator

Kartläggning av MIDS område

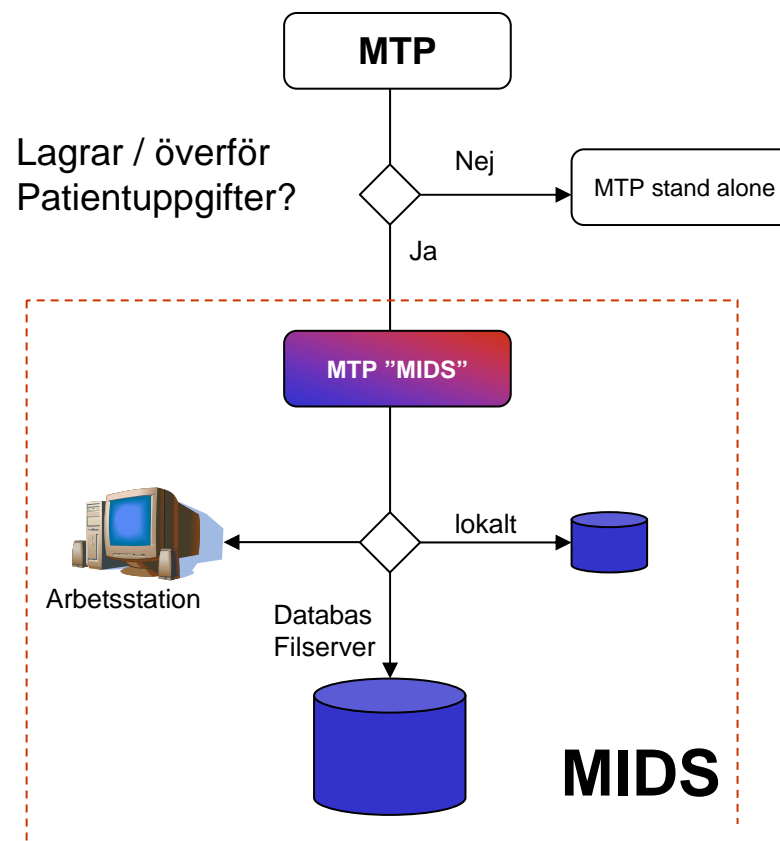
Medicintekniska produkter MTP

produkter som enligt tillverkarens uppgift skall användas, separat eller i kombination med annat, för att hos människor enbart eller i huvudsak

- ✓ påvisa, förebygga, övervaka, behandla eller lindra en sjukdom
- ✓ påvisa, övervaka, behandla, lindra eller kompensera en skada eller ett funktionshinder
- ✓ undersöka, ändra eller ersätta anatomin eller en fysiologisk process
- ✓ kontrollera befruktning

MIDS
Medicintekniska
Informationsdatasystem

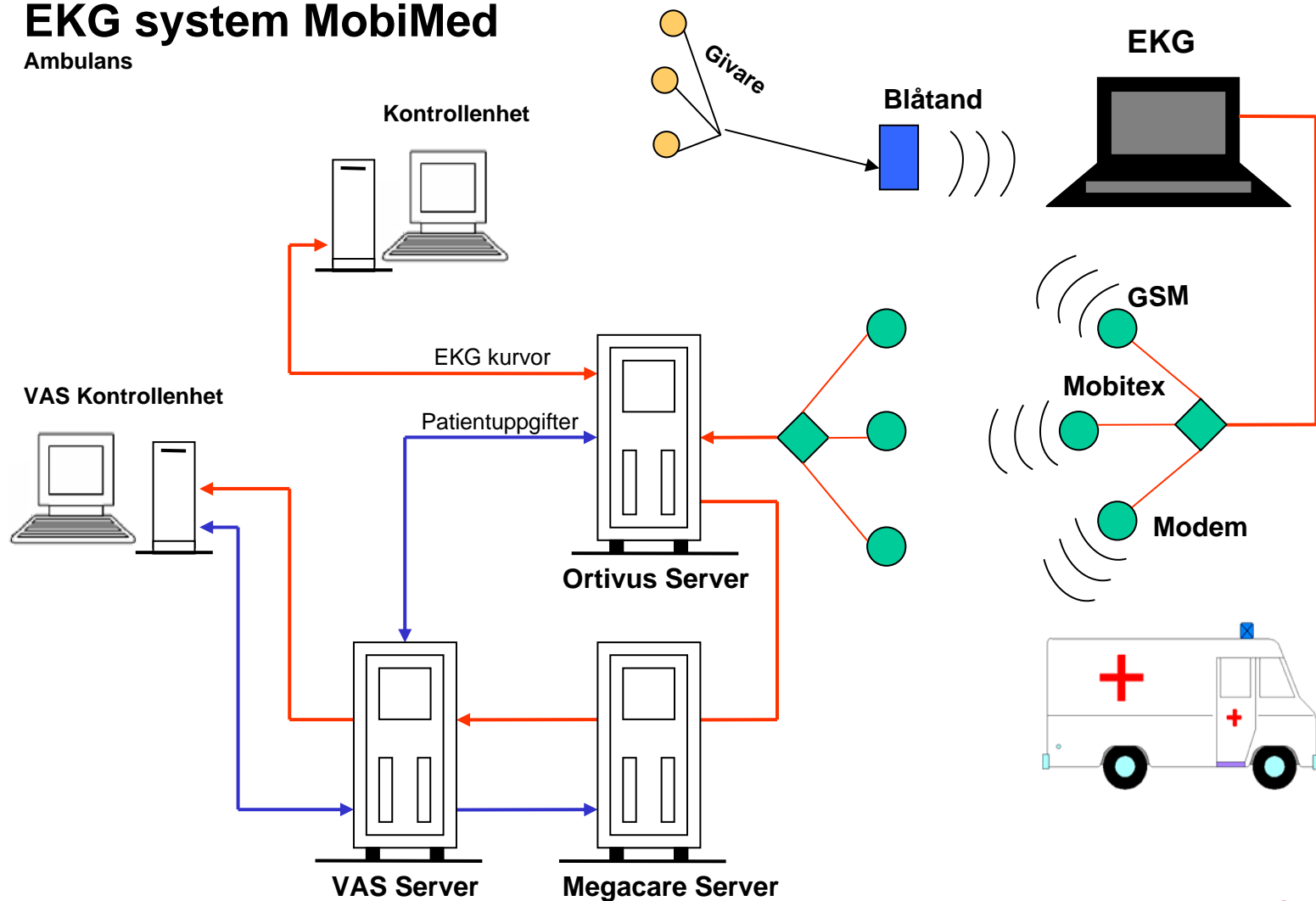
Medicintekniska produkter/system i samverkan med IT produkter/system, där avsedd användning (enligt medicintekniska direktivet, MDD) är diagnos, övervakning och/eller behandling av människor för medicinska syften. Kommunikationen sker där via nätverk mellan serversystem, databaser och/eller annat lagringsmedia.

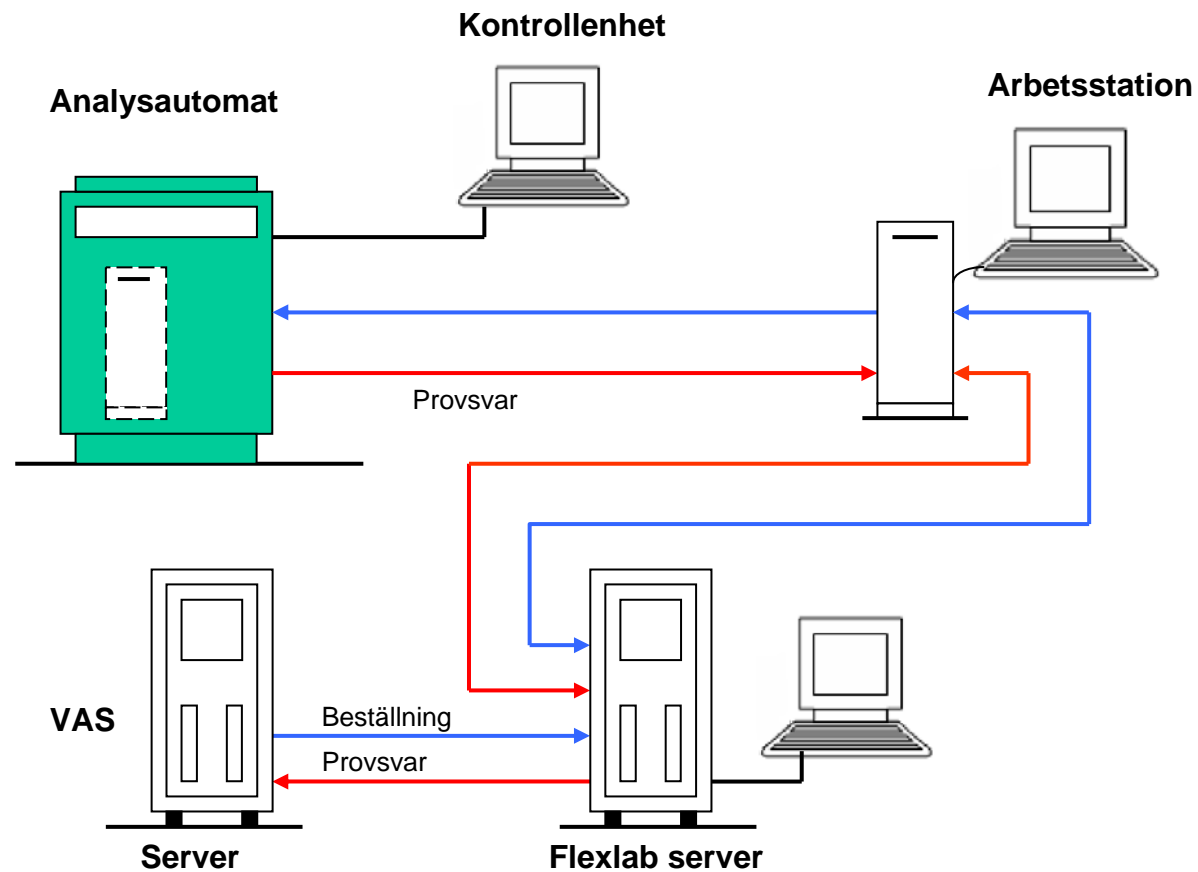

EKG system MobiMed

Ambulans

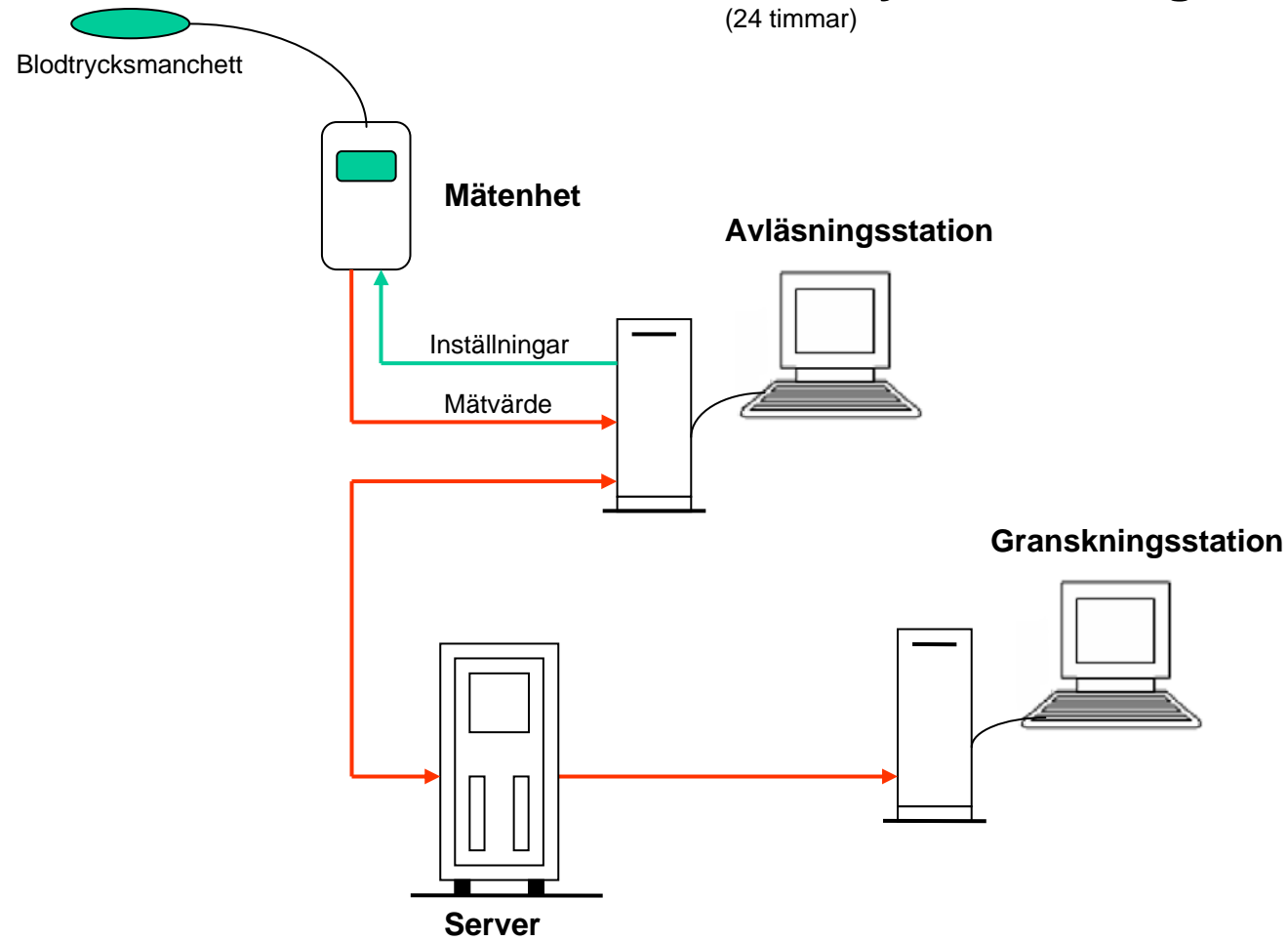

Labororiesystem

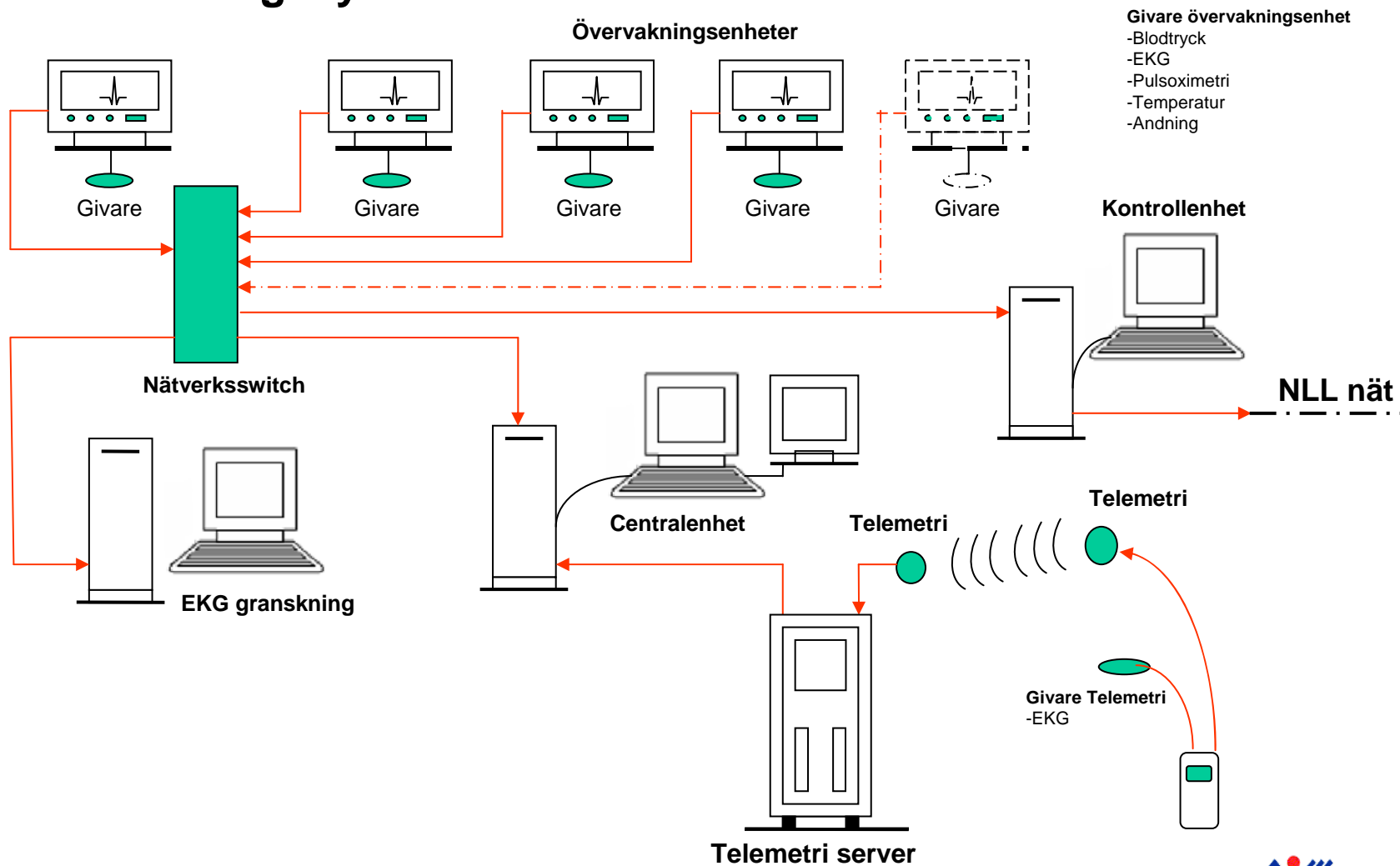

Blodtrycksmätning långtid

(24 timmar)

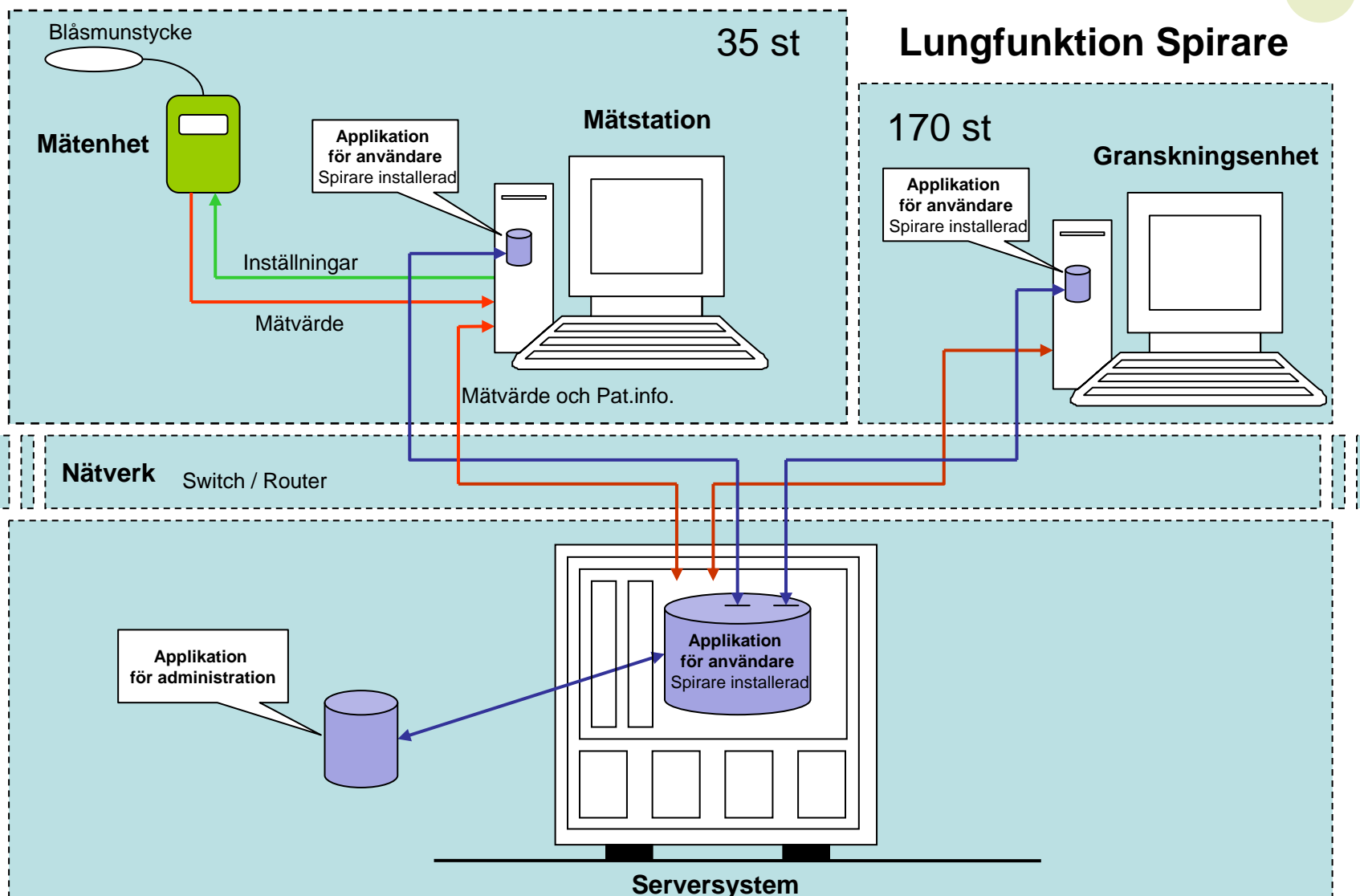
Övervakningssystem

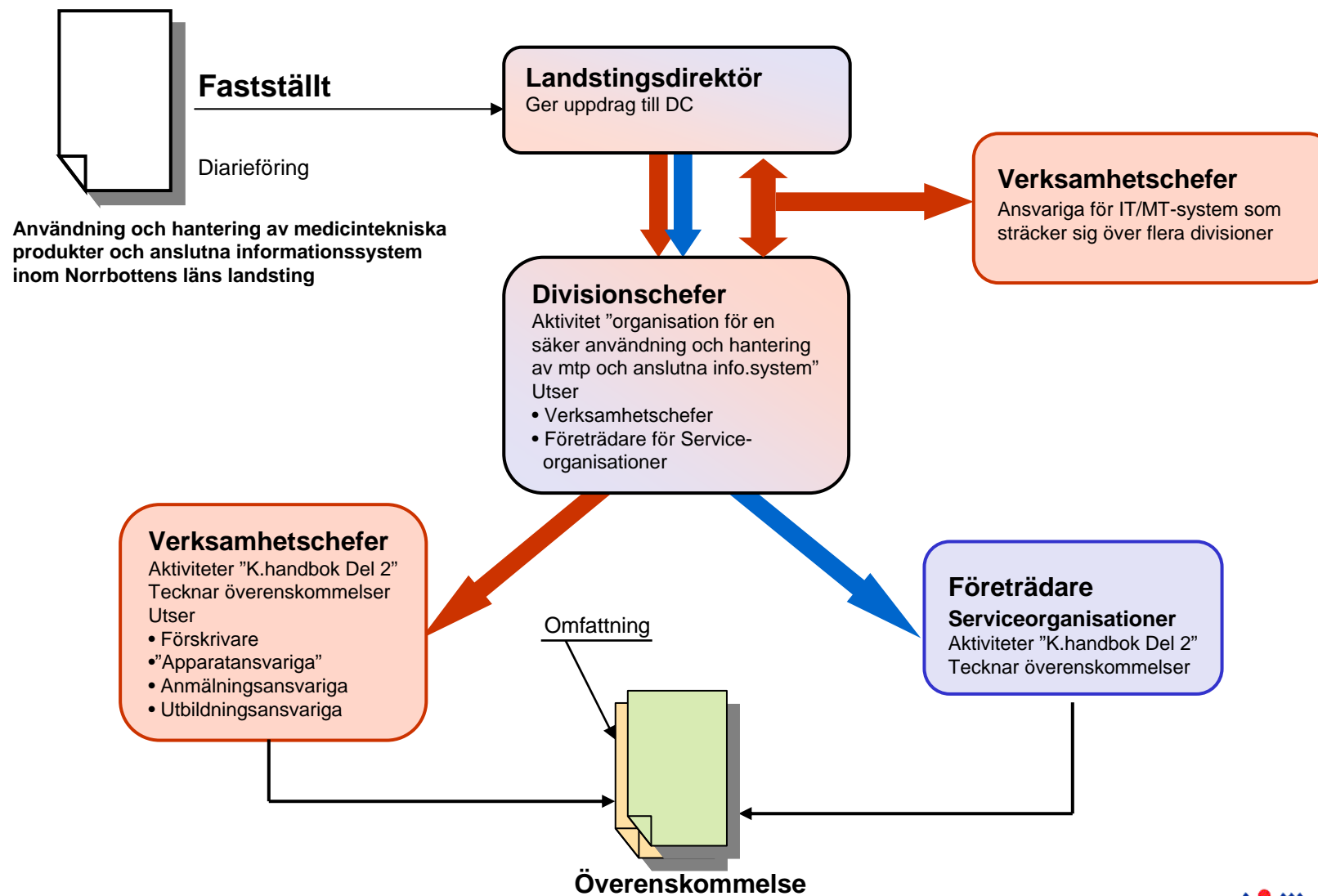
”MIDS system” inom Norrbottens läns landsting

- ✓ Radiologi (Rtg lab, CT, MR, Gammakamera)
- ✓ Laboratoriemedicin (analysutrustning)
- ✓ Laboratoriemedicin blodc.
- ✓ Övervakning (Intensiv vård)
- ✓ Ambulansövervakning
- ✓ EEG
- ✓ EKG
- ✓ Långtids EKG R-test
- ✓ Långtidsblodtrycksmätning
- ✓ Fosterövervakning
- ✓ Perimetri
- ✓ Lungfunktion
- ✓ Ögonbottenkamera
- ✓ Stämbandsundersökning
- ✓ ”Diabetes”
- ✓ Blodglukos

Medicintekniska produkter och IT system inom MIDS område

Medicintekniska produkter och IT system inom MIDS område

Installation, drift och support av info.system anslutna till MTP

Division Länsteknik ansvarar för

- ✓ installation, drift och support av info.system anslutna till MTP (datorer, nätverk och servrar)
- ✓ att patientinformation som skickas via nätverk kommer fram intakt
- ✓ att patientinformation förvaras/lagras säkert
- ✓ att info.system uppfyller gällande legala krav – patientdatalagen, personuppgift lagen mm
- ✓ utarbetning och genomförande av underhållsprogram för nätverks komponenter, lagring och servrar samt operativsystem
- ✓ samordning och teckning serviceavtal med extern leverantör

Medicinsk Teknik och IT

salvatore.capizzello@nll.se

Salvatore Capizzello

MIDS projekt

